

DISSENY PARTICULAR DEL PROGRAMA D'EDUCACIÓ
BILINGÜE, PLURILINGÜE I INTERCULTURAL
DE L'IES POU CLAR D'ONTINYENT.

GUIÓ DEL DOCUMENT

INTRODUCCIÓ

- 1 - Característiques de l'institut: ubicació, la ciutat, el barri; context socioeconòmic i lingüístic, la comunitat educativa, enquestes; programes lingüístics que s'apliquen.
  - 2 - Característiques de les escoles adscrites.
  - 3 - Objectius del Disseny Particular del Programa de l'IES Pou Clar.
- a) Objectius generals del currículum prescriptiu de l'Educació Secundària Obligatòria/ Batxillerat/Formació Professional Específica, contextualitzats atenent a la realitat educativa del centre i a les exigències del programa. Competències bàsiques.
  - b) Tractament metodològic de les llengües
    - b.1 Com a àrees lingüístiques*
    - b.2 Aspectes metodològics del tractament del valencià, del castellà i de la llengua estrangera (LE) com a llengües vehiculars*
  - c) Tractament dels alumnes que necessiten una atenció individual per motiu de la baixa competència en alguna de les llengües oficials.
  - d) Proporció de l'ús vehicular del valencià, del castellà i de les LE en els diferents programes, etapes, cicles, nivells i grups.
  - e) Previsió del centre sobre la distribució del professorat d'acord amb els diferents nivells de formació lingüísticotècnica i la seua competència comunicativa en les llengües curriculars.
  - f) Indicació de les necessitats específiques que l'aplicació del programa o dels programes puga ocasionar perquè siguen incorporades, si són de la seua competència, a l'Assessoria Didàctica de València.

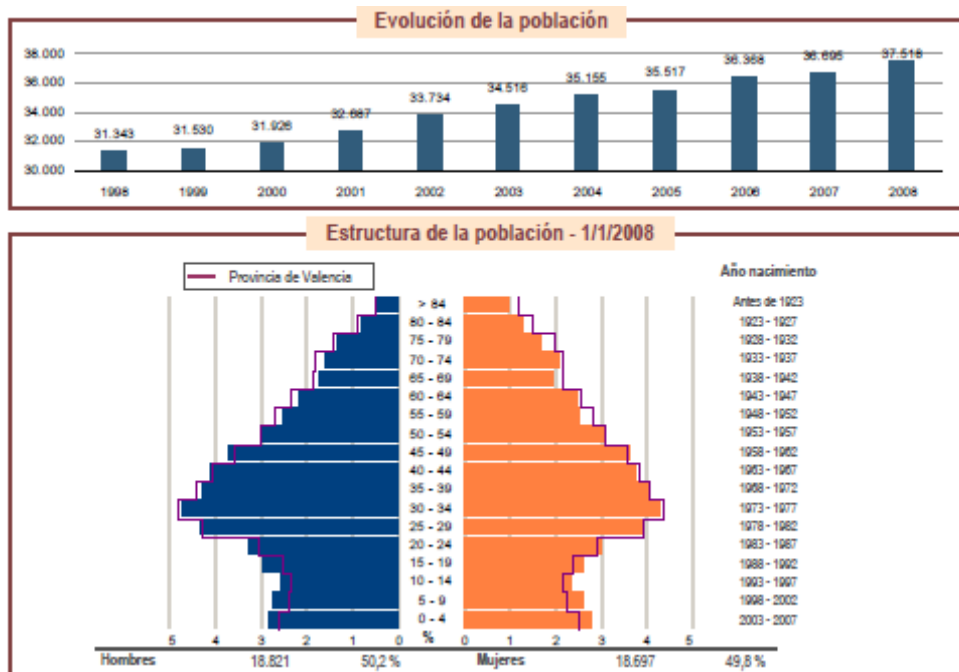
INTRODUCCIÓ

1 - Característiques de l'Institut (ubicació, context socioeconòmic i lingüístic)

ONTINYENT, és una ciutat que s'acosta als 40.000 habitants i amb una densitat de població de 299,1 habitants per km². Com a capçalera de la Vall d'Albaida, a la part oest, se situa en una comarca de poc més de 80.000 persones, totalment valencianoparlant, que està envoltada de muntanyes: la Serra de Mariola (Sud-est), Serra d'Agullent i Benicadell (Sud) i la Serra Grossa (Nord). Ontinyent se situa geogràficament a 38.8215° Nord de latitud i 0,606° Est de longitud, té una superfície de 125,4 km² i equidista de les ciutats de València i Alacant al voltant dels 80 km. Amb una altitud de 382 metres sobre el nivell del mar i un clima mediterrani i lleugerament continental, les precipitacions són en ocasions torrencials al mes d'octubre, pel procés de refredament de les capes altes (gota freda) i la desertització provocada pels incendis forestals que cremaren unes 5.000 Ha. de superfície entre l'any 1994 i el 2010, i que acceleren els canvis climàtics. A l'hivern les temperatures solen oscil·lar entre 8° i 17° i a l'estiu entre 10° i 25°, mitjanes de mínimes i màximes respectivament.

És la 18ª ciutat més important a nivell demogràfic i econòmic de la Comunitat Valenciana, però una ciutat que té deficiències a nivell de comunicació amb les comarques centrals (Gandia, Xeraco, Alcoi, La Costera, El Comtat), que s'intenten millorar amb les noves autovies, però falten trams d'enllaç entre estes. A més no compta amb Administració d'Hisenda ni Servei de Tresoreria de Seguretat Social. La comunicació amb València per via terrestre és bona en l'actualitat, el trajecte es pot realitzar en una hora aproximadament. El mitjà de transport per ferrocarril és el més deteriorat. A pesar de la recent inversió al tram de Xàtiva a Alcoi, la posada en condicions òptimes del trajecte implica un elevat cost, resultant la inversió i la rendibilitat del projecte poc atractives per a les autoritats, i els serveis diaris queden reduïts a dos viatges (anada i tornada) d'Ontinyent a València. Per al transport de mercaderies no hi ha servei de trens, encara que s'hi compta amb un depòsit duaner on es gestiona, emmagatzema i despatxen les mercaderies d'importació i exportació.

Respecte a l'estudi demogràfic podem observar com ha evolucionat la població, així com la seua piràmide.

La població dependent representa el 43,5% de la totalitat, aquesta taxa pot considerar-se normal, però si ens fixem en la població major de 60 anys ens trobem amb una piràmide que dintre de poc serà massa envellida i sols afegint nuclis de població jove de fora com són els immigrants es pot sostenir a mitjà termini. I més si vegem la taxa de maternitat amb tant sols un 22,4% i calculem la renovació de la població activa 149,6%. Comença a haver-hi un índex de tendència lleugerament positiu, 105,4%. S'observa en la base de la piràmide un increment de la població, però falta analitzar bé el futur proper per veure si aquesta tendència es manté. El 1998 hi havia 31.343 habitants i es va passar a 37.518 en 2008 fins a mantenir-se en 2010 amb 37.935. Una part d'aquest comportament prové d'immigrants que representen el 13,62% dels habitants censats a l'any 2008.

CONTEXT SOCIOECONÒMIC

L'atur enregistrat en percentatge respecte de la població total del municipi en 2009 era del 9%, i cal destacar l'evolució negativa d'aquesta dada, passant

de taxes del 1,9% l'any 2000 fins a taxes properes al 5% l'any 2008; en l'any 2009 i 2010, com a conseqüència de la crisi econòmica, aquesta taxa s'ha quasi duplicat, situant-se en xifres properes al 10%. En termes absoluts, l'evolució de l'atur a la localitat ha passat de 1.574 persones en novembre del 2005 a 3.948 en novembre de 2010. D'aquests **3.948 aturats** el 2,89% pertany a l'agricultura, el 13,65% a la construcció, el **31,28% a la indústria, el 43,36 % al sector serveis** i el 8,86 % són nous aturats que entren al món del treball.

Una explicació d'aquest increment en l'atur és la crisi econòmica, que afecta no sols al sector de la construcció, sinó també a la indústria tradicional valenciana i concretament al sector tèxtil i els serveis que influencia, que són molt representatius a la vila d'Ontinyent. Un altre element a considerar és el treball irregular, característica de tots els pobles, on té un pes molt important la indústria tradicional i l'agricultura. Per altra banda, hem de considerar novembre com el mes en què tradicionalment s'incrementa l'atur de tipus estacional i que afecta sobretot al sector serveis, que depén de l'estiu. L'increment de la taxa d'atur potser siga un dels motius pels quals en els últims dos anys el nombre d'habitants a Ontinyent s'haja estancat, amb el fre de l'arribada d'immigrants.

La majoria del contractes nous registrats en novembre de 2010 pertany al sector dels serveis, amb 73,53%, seguint de la indústria 11,21% i de la construcció amb un 10,29%. En l'agricultura sols s'ha creat un 4,96% dels contractes. S'ha de destacar també la precarietat del treball creat amb contractes majoritàriament temporals.

En el sector industrial, l'esforç realitzat en reconversió els últims anys amb un total en noves inversions és de 3.445.489 € en 2004, última dada disponible, dels quals un 93,85% s'ha realitzat en el sector industrial i la resta en altres sectors. Cal dir que al votant del 33% s'ha invertit per ampliar antigues plantes industrials i la resta són inversions en noves plantes. En 2009 hi havia: 268 empreses relacionades amb el sector de la construcció, 25 empreses relacionades amb energia i aigua, 13 relacionades amb extracció, mineria i indústria química, 60 empreses relacionades amb la transformació de metalls i mecanismes de precisió i 322 relacionades amb el sector manufacturer. Com a conseqüència de la crisi econòmica, i fent una comparativa respecte al 2004, el

nombre d'empreses ha disminuït un 2%. La indústria tèxtil ha sigut el principal motor de l'economia ontinyentina amb grans empreses referents tant en l'àmbit nacional com internacional. Però la crisi del sector tèxtil ha afectat al tancament de moltes empreses tant del sector com d'aquelles vinculades a aquest.

Respecte a l'agricultura, un 33,2% de les 12.544 hectàrees del terme es treballen per a l'agricultura, la qual és reparteix entre fruiters o associats amb un percentatge del 28,99 %, d'herbacis sols o associats un 22,04%, olivars 22,39%, vinya amb un 15,65% i altres conreus amb un 10,94% del total de la superfície conreada. Un total de 3 hectàrees s'utilitzen per a finalitats ramaderes, i la resta és superfície forestal o no treballada.

Del sector serveis destacarem que ha sigut el que més contractes ha realitzat durant l'últim any. En l'actualitat hi ha 39 oficines financeres a la localitat i 815 empreses dedicades al comerç minorista. Respecte al turisme, hi ha un hotel amb 35 places disponibles, 54 restaurants dedicats a l'hosteleria, amb una totalitat de 4.613 places, i 17 cafeteries amb 972 places. Cal indicar que l'activitat relacionada amb el sector serveis s'ha incrementat respecte del 2004 en un 2,1%.

De l'estudi de la vivenda ressalta el fet que de les 9.188 vivendes que hi ha a la localitat, el 87,5 % d'aquestes són vivendes en propietat, de les quals el 27,49% tenen una hipoteca i un 4,34% estan en lloguer.

SERVEIS EDUCATIUS I FORMACIÓ

A la localitat hi ha 52 unitats d'infantil, 104 de primària, 7 centres on es cursa l'ESO, 5 centres on es cursa Batxiller i 3 centres on es cursa Formació Professional, amb els següents Centres Escolars:

- Escoles Infantils i d'Educació Primària: Bonavista, Hogar Parroquial San José, La Concepció, La Milagrosa, Lluís Vives, Mestre Carmelo Ripoll, Martínez Valls, Pureza de María, Rafael Juan Vidal, Santamaria i Vicent Gironés Mora.
- Centres d'Educació Secundària: IES Pou Clar, IES L'Estació, IES Jaume I, Hogar Parroquial San José, La Concepció, La Milagrosa, Pureza de María, Santamaria.

- Centres on s'imparteix Batxiller: IES Pou Clar, IES L'Estació, IES Jaume I, La Concepció i Pureza de Maria.
- Centres on s'imparteix Cicles Formatius: IES Pou Clar, IES L'Estació, IES Jaume I.
- Centres de Formació d'Adults: FPA Sant Carles.
- Centre d'Educació Especial: C.E.Especial Ontinyent.
- Centre d'Educació d'Ensenyances en Règim Especial de Dansa: C. Elemental de Dansa Òpera.
- Centre d'Educació d'Ensenyances en Règim Especial de Música: Conservatori Professional de Música.
- Centres d'Educació d'Ensenyances no reglades de Música: Escola de Música Ad Libitum i Escola de Música Unió Artística Musical.

La població d'Ontinyent major de 30 anys presenta un baix nivell de formació, entorn al 41% té una titulació mínima i un altre 30 % amb FP2 o superiors. De 18 a 30 anys la preparació és molt bona, el 44% té graduat escolar o equivalent i el 47% la FP2 o superiors, equivalen al 10% i 11 % de la població total. En els darrers anys, l'oferta educativa s'ha ampliat considerablement, ja que Ontinyent compta amb extensió universitària de la UNED, des de 1990, per a les carreres d' Administració i Direcció d'Empreses, Dret, Economia, Psicologia i el curs d'accés. També compta amb extensió universitària presencial per a Diplomats en Ciències Empresarials des del curs 98/99, i tres anys després, al curs 2001/2002, l'oferta acadèmica s'ha ampliat amb la titulació de Mestre Especialitat en Educació Infantil. A partir del curs 2009-2010 es transformen respectivament en Graus de Finances i Comptabilitat, per un costat, i Grau de Mestre en Educació Infantil, per l'altre, en adaptació al Pla Bolonya.

CONTEXT LINGÜÍSTIC

Ontinyent i l'àrea d'influència del centre són territoris de domini lingüístic majoritàriament valencià i la llengua pròpia i emprada habitualment per la població és el Valencià, variant meridional del dialecte pertanyent al Català occidental. Malauradament, les dades més actualitzades al nostre abast

provenen d'una enquesta realitzada l'any 2001 i relacionada amb l'ús del Valencià. En aquesta enquesta es reflectia que el 17,06% de la població entenien el Valencià però no el parlava. El 3,53% de la població l'entén, el llegeix però no el parla. El 16,32% sap parlar-lo. El 21,88% el sap parlar i llegir. El 35,89% sap parlar, llegir i escriure en valencià. El 5,28% de la població no entén el Valencià.

L'INSTITUT I EL BARRI

L'IES Pou Clar d'Ontinyent és un centre públic aconfessional depenent de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana.

Es tracta d'un edifici de nova construcció situat a l'Avinguda Vicent Gironés del Barri de Sant Rafel de la ciutat d'Ontinyent, on es realitzen estudis d'Educació Secundària Obligatòria, Programa de Qualificació Professional Inicial, Batxillerat i Cicles Formatius. Des del curs 2008-2009 també és Aulari de l'Escola Oficial d'Idiomes, depenent d'Alzira. Actualment l'institut és la seu comarcal de tots els exàmens de la **Junta Qualificadora de Coneixements en Valencià**, que se celebren durant quatre dissabtes pel matí del mes de juny i de novembre, així com de les **Proves d'Accés a la Universitat**, realitzats durant tres dies de la segona setmana de juny. Té el seu origen en l'antic Institut de Formació Professional "**San Juan Bosco**", que estava situat a la Plaça de la Coronació, del qual ha heretat l'assignació dels Cicles de les Famílies d'Instal·lació i Manteniment i d'Edificació i Obra Civil.

Com a nou IES, entrà en funcionament el curs 2004-2005 amb l'adscripció dels alumnes dels Col·legis Públics **Bonavista** i **Rafael Juan Vidal**, molt propers dins del mateix barri. Es tracta d'una de les inversions més importants en obra pública que ha fet la Generalitat en la nostra ciutat, i es converteix així en una de les millors infraestructures educatives de què s'hi disposa a hores d'ara, ja que constitueix un edifici molt ben dissenyat, amb una magnífica dotació i distribució.

En els grups d'ESO, PQPI i Batxiller, el municipi del qual provenen els nostres alumnes és Ontinyent, però en els Cicles Formatius també hi ha una part de l'alumnat que es trasllada des d'altres poblacions veïnes com ara Aiello de Malferit, Albaida, Benigànim, Canals, Concentaina, L'Olleria o Muro d'Alcoi.

L'avinguda Vicent Gironés, on està situat l'IES Pou Clar, es localitza al nord de la ciutat d'Ontinyent, al Barri de Sant Rafael, el qual està delimitat pel llit fluvial del riu Clariano. Els orígens d'este barri cal buscar-los a la meitat del segle passat, partint de l'antic cementeri que es transforma en Església Parroquial. La construcció de nous ponts, sobretot el de Santa Maria, afavoriren les comunicacions i el creixement del poble per esta zona, estimulat per la prosperitat d'una indústria tèxtil que hi propicià l'arribada de treballadors immigrants de procedència castellana i andalusa, molt ben integrats culturalment i lingüística en l'actualitat. És una zona valencianoparlant: un 90 % de la població entén el valencià i el parla el 65 %. L'augment dels serveis públics i comercials que s'ofereixen a la barriada ha facilitat l'edificació al seu voltant de noves finques i vivendes unifamiliars, les quals atrauen una població de classe mitjana (funcionaris, autònoms, xicotets empresaris). Els plans urbanístics que hi havia en marxa preveien un ritme continuat d'expansió en un futur proper.

Entre tots els serveis amb què compta la zona cal destacar: el nou Centre de Salut, l'Extensió Universitària, el Centre de dia d'Inserció Sociolaboral, l'Agència de Lectura i Casa de Cultura, la Residència per a la tercera edat (Gerontològic "La saleta"), el Centre de dia per a malalts d'Alzheimer, dos Col·legis públics ja mencionats i dos Escoles infantils, sense oblidar-hi la nova construcció del Centre Especialitzat d'Atenció als Majors, i de les oficines del SERVEF, ja inaugurades, per una banda; i una Agrupació de Comerciants molt cohesionada, la Cooperativa Vinícola i Almàssera o el Supermercat Consum, per altra. Segons el cens de finals de 2006 elaborat per l'Ajuntament, els cinc districtes del barri de Sant Rafael aglutinaven ja una població de 6.200 habitants en aquella data.

Les noves onades d'immigració magrebina, romanesa, eslava, o sudamericana no hi tenen una presència especialment significativa a la zona, llevat d'algun grup de cases, ja que s'han distribuït per tota la ciutat o fins i tot s'han concentrat en altres barris més antics.

Pel que fa als accessos i a les vies de comunicació, les importants inversions que ha realitzat el Consistori Municipal a Sant Rafael, durant els darrers anys, permeten una excel·lent viabilitat a través de les noves redones,

voreres i carrers. A més a més, l'arribada a l'Institut des de diverses procedències (Vallada i València al nord-est, Gandia i Alacant al sud, o Fontanars a l'oest) es pot fer, bé directament, sense travessar el nucli de la ciutat, o bé mitjançant la circumval·lació, pel recent gran viaducte: l'emblemàtic Salt del Bou. Cal dir també al respecte que des del curs 2007-2008 l'IES Pou Clar compta amb una ruta de transport col·lectiu que arreplega alumnes tant del disseminat i de les noves urbanitzacions com dels altres barris de la ciutat, fonamentalment del Barri de Sant Josep, on es concentra la major part de la població actual d'Ontinyent. Així mateix, l'autobús urbà municipal realitza diverses parades a la nostra zona, una d'elles precisament davant de l'Institut.

COMUNITAT EDUCATIVA I ENQUESTES INTERNES

L'IES Pou Clar ha realitzat diverses enquestes a la pròpia comunitat educativa. La data en què es realitzen és el segon trimestre del curs 2010-2011. Els resultats de la dels **pares i mares** d'alumnes dels centre es detallen a continuació i responen 365 pares, amb un nivell participatiu d'entre un 40-45%. Pot haver-hi el risc que una part dels pares, sobretot d'aquelles famílies amb més dificultats, no hagen participat i per tant la informació estaria una mica esbiaixada. Però en termes globals sí que es poden extreure informacions importants. Cal indicar que el qüestionari es desenvolupa en dues parts clarament diferenciades: una part on s'obtenen dades socio-demogràfiques, que pretenen recollir informació relacionada amb l'entorn que envolta a les famílies i que influencia en els aspectes acadèmics; per altra banda, també es vol obtenir informació relacionada amb actituds envers els idiomes.

Resum de resultats obtinguts en l'enquesta realitzada als pares i mares de l'IES POU CLAR:

Edat mitjana	44,03	Sexe: Home	178	48,77%	Sexe: Dona	186	50,96%
Estat civil	Casat-ada		Vidu-a		Divorciat-Separat		
	320	87,67%	9	2,47%	22	6,03%	
Nombre de membres en la Unitat familiar		Persones menors de 16 anys		1,23	Persones majors de 16 anys		2,52
Nivell d'estudis	Sense estudis	Primaris	Batx/ESO	Batx Sup/ FP	Universitari Mitjà	Universitari Superior	
Nº	8	160	88	69	15	19	
%	2,19%	43,84%	24,11%	18,9%	4,11%	5,21%	
Situació laboral	Treball compte propi	Treballa per compte d'altre	Amo/ Mestressa de casa	Jubilat/da	Temporalment desocupat	Estudiant	

Quantitat pers.	45	163	80	9	56	4	
%	12,33%	44,63%	21,92%	2,47%	15,34%	1,1%	
En quin sector exerceix majoritàriament la seua activitat		Agricultura	Indústria	Comerç i altres serveis	Funcionariat	No he treballat	
	Nº	13	153	147	30	25	
	%	3,56%	41,92%	40,27%	8,22%	6,85%	
Ingressos de tota la família mensuals	-600€ mensuals	De 600€ a 900€	De 900€ a 1200€	De 1200€ a 1500€	De 1500€ a 1800€	De 1800€ a 2100€	+ 2100€ mensuals
Nº	36	44	73	38	29	22	55
%	12,12%	14,81%	24,58%	12,79%	9,76%	7,41%	18,52%

Nombre de membres de la família que treballen

1,18

CONeixEMENTS D'IDIOMES

Idioma	Domini oral						Domini escrit						Títol
	Alt		Mitjà		Baix		Alt		Mitjà		Baix		
	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	Nº	%	
Valencià	92	27,46%	167	49,85%	68	20,30%	37	11,64%	183	57,55%	88	27,67%	15,72%
Castellà	210	65,42%	99	30,84%	8	2,49%	202	61,77%	111	33,94%	6	1,83%	6,73%
Francés (55)	3		21		26		3		19		22		7
Alemanys (2)	1		1						2				1
Anglès (51)	6		15		24		6		17		18		8
Romanés (9)	9						8						
Àrab (7)	6		1				4		1		1		
Itàlia (4)	1												1
Rus (3)	3						3						
Búlgar (2)	2						2						
Hongarés (1)	1												

ÚS I VALORACIÓ DEL VALENCIÀ

Línia que té matriculats als seus fills	PEV	267	73,15%	PIP	86	23,56%
Sota la seua percepció considera:	Alta: nº	%	Mitjana: nº	%	Baixa: nº	%
Presència del valencià a l'institut	204	60%	118	34,71%	15	4,41%
Presència del valencià a la població	145	42,4%	175	51,17%	17	4,97%
Presència del valencià als mitjans de comunicació	63	18,69%	145	43,03%	127	37,69%
Llengua emprada a l'àmbit familiar	Valencià: nº	%	Castellà: nº	%	Altres: nº	%
	231	66%	69	19,71%	50	14,29%

MODEL PLURILINGÜE

Acceptaria la introducció d'una llengua estrangera en algunes assignatures	SI: nº	%	NO: nº	
	204	55,89%	161	44,11%

Anàlisi de resultats.

La mitjana d'edat dels pares que realitzen l'estudi està al voltant del 44,03 anys. Hi ha paritat de sexes, un 48,77% de les persones enquestades són homes i un 50,96% són dones. Un 87,67% de les persones estan casades mentre que 8,50% formen famílies monoparentals. El nombre mitjà de persones que formen la família és de 3,75, de les quals l'1,23 són menors de 16 anys i 2,52 són majors de 16 anys.

El 2,19% dels pares no tenen estudis; un 43,84% tenen estudis primaris (cal recordar que la majoria dels pares acabaven l'ensenyament obligatori als

14 anys i avui cal fer cursos adaptatius als EPA o bé proves on es pot aconseguir el títol de secundària); un 24,11% tenen estudis de Batxiller o ESO; un 18,9% tenen o bé el títol de Batxiller Superior o un Grau d'FP; 4,11% tenen estudis d'Universitari Mitjà i un 5,21% tenen estudis d'Universitari Superior.

Respecte a la situació laboral, s'observa com el 12,33% treballa per compte propi, un 44,63% per compte alié, un 21,92% es dediquen a tasques domèstiques, un 2,47% estan jubilats, un 15,34% estan temporalment desocupats i un 1,1 % són estudiants. Per tant, sols formen part de la població activa un 72,30% i un 27,70% són població inactiva. I estem davant d'una **taxa d'atur del 21,21%**, dades preocupants i significatives de l'actual crisi econòmica que afecta a l'economia espanyola i també, particularment, als sectors tradicionals valencians i que de forma directa estan patint les famílies dels nostres alumnes. Quant als sectors on els pares treballen o han treballat, destaca el sector industrial amb 41,92% i el sector serveis amb un 40,27%, després els pares que són funcionaris representen un 8,22% i en el sector agrícola sols treballen el 3,56%. No ha treballat en cap sector el 6,85% dels pares. Aquestes xifres demostren la importància que té el sector industrial en el poble, molt per damunt de la mitjana de la Comunitat Valenciana i d'Espanya. Aquesta indústria està relacionada majoritàriament amb el sector tèxtil.

En els ingressos mensuals de tota la família cal destacar que 68 persones de les 365 van deixar en blanc la resposta i de la resta podem destacar que el **12,12% de les famílies no poden ingressar ni el salari mínim interprofessional** que està situat l'any 2011 en 641,40 €. Una quarta part no arriba als 1000 € mensuals i la meitat arriba als 1200€ mensuals. Per tant, una quantitat important de les famílies disposen de pocs recursos econòmics i sols el 18,52% de les famílies superen els 2100€ mensuals.

Pel que fa al nombre de persones que treballen en la família, sols 6 persones indiquen que a la seua llar treballen 3 persones, és a dir, sols el 1,64% dels enquestats. Hi ha 124 pares que responen que 2 persones treballen a casa, és a dir, el 33,97% del total, i 165 responen que 1 sola persona, que suposa el 45,21% . Per altra banda hi ha 42 persones que indiquen que no hi ha cap membre treballant, és a dir el 11,51%, del total.

Aquestes dades globals sobre els aspectes econòmics i socials que envolten a les famílies dels nostres alumnes reflecteixen les conseqüències d'una de les crisis econòmiques més importants que ha patit la població en les últimes dècades.

Respecte a l'altre segon bloc de preguntes, relatives més concretament als idiomes, s'ha d'indicar que sols el 27,49% dels enquestats tenen un domini oral alt del Valencià i sols un 11,64% un domini escrit alt. La majoria se situa en un domini intermedi tant en l'oral com en l'escrit. Però sols el 15,72% ho pot justificar mitjançant algun títol o nivell d'estudis. En Castellà la gran majoria dels pares consideren que tenen un domini alt en l'oral, 65,42%, i en l'escrit un 61,77%, sols ho justifiquen amb títol un 6,73% dels enquestats. Açò ve motivat perquè la majoria va rebre en el seu temps l'ensenyament acadèmic íntegrament en castellà. En relació al domini d'altres llengües podem destacar que sols 55 persones dominen el Francés amb un nivell mitjà o baix i sols 7 ho justifiquen mitjançant una titulació. La justificació és perquè la majoria dels pares van rebre en els seus estudis com a llengua estrangera el Francés. 51 pares indiquen que coneixen l'Anglès, la majoria en un nivell també mitjà o baix i sols ho justifiquen 8. L'Alemanys és conegut per sols 2 pares i l'Italià per 4. La resta de llengües està molt relacionada amb pares immigrants, així, 9 pares dominen el Romanés, 7 l'Àrab, 3 el Rus, 2 el Búlgar i 1 l'Hongarés.

En ús i valoració del valencià un 73,15% dels pares tenen matriculats els seus fills en la línia en Valencià i sols un 23,56% tenen matriculats els seus fills en castellà. La resta 3,39% no contesten la pregunta. Els pares consideren que la presència del valencià a l'institut és alta en un 60% dels casos i mitjana en un 34,71%. El 4,41% considera baixa la presència del valencià. Els resultats minven quan es pregunta per la presència del valencià al poble, sols el 42,4% considera que és alta i un 51,17% la considera mitjana. Respecte a la presència del valencià als mitjans de comunicació, sols un 18,69% ho considera alta, mentre que un 43,03% la considera mitjana i un 37,69% escassa. En l'apartat de la llengua emprada majoritàriament en l'àmbit familiar, un 66% indica que el valencià, un 19,71% indica que és el castellà i un 14,29% indica que són altres les llengües emprades.

Aprofitant l'enquesta també es va preguntar als pares si acceptarien la introducció d'una llengua estrangera en algunes assignatures i la majoria, un 55,89%, van respondre afirmativament.

Respecte als/les **alumnes** de l'IES Pou Clar, n'estudien al centre 475 en el curs 2010-2011. En els darrers anys el seu nombre de matriculats no ha variat substancialment i la distribució per nivells és la següent:

1r ESO:	86
2n ESO:	76
3r ESO:	50
4t ESO:	41
1r BAT:	46
2n BAT:	32
PQPI 1:	14
PQPI 2:	14
C. FORM 1r. GM:	28
C. FORM 2n. GM:	15
C. FORM 1r. GS:	32
C. FORM 2n. GS:	41

En relació als alumnes de procedència estrangera, tenim:

	Curs 2006 - 2007	Curs 2010 - 2011
- Marroc	18 alumnes	14
- Romania	16 “	19
-Colòmbia	8 “	3
- Bulgària	7 “	8
- Regne Unit	6 “	2
- Argentina	3 “	0
- Xile	2 “	0
- Algèria	1 “	2
- Armènia	1 “	1
- Estònia	1 “	0
- França	1 “	1
- Lituània	1 “	3

- Equador	0	“	7
- República Dom.	0	“	2
- Veneçuela	0	“	1

Total: (38 homes i 25 dones) 63, 13'2% del centre.

L'Institut ha estat dissenyat per a 12 unitats d'ESO (3 per nivell), 4 de Batxillerat (dos de 1r. i dos de 2n.) i 10 de Cicles Formatius. En este sentit disposa d'un nombre de dependències adequat a eixe disseny. Però ja des del primer any de funcionament (el curs 2004-2005) el nostre centre arranca amb 4 línies d'ESO, dos del Programa d'Ensenyament en Valencià (PEV) procedents del CEIP Bonavista, que sempre manté estes dues unitats, i dos del Programa d'Incorporació Progressiva (PIP) del CEIP Rafael Juan Vidal, que a partir del curs 2011-2012 es reduiran a una única unitat. Segons estes dades, durant el curs 2010-11 es disposa de 4 primers d'ESO, 4 segons d'ESO, 3 tercers d'ESO i 2 quarts. Cal especificar, en primer lloc, que la sol·licitud de canvi al Programa d'Ensenyament en Valencià ja augmenta des del primer curs per part dels alumnes procedents del Programa d'Incorporació Progressiva, i en la segona etapa de l'ESO la gran majoria dels/les l'alumnes demana l'ensenyament en Valencià; en segon lloc, els grups també es redueixen en eixe segon període per repeticions, abandonaments (majors de 16 anys, immigració itinerant), o pas al Programa de Qualificació Professional Inicial, sense comptar amb el Programa de Diversificació Curricular, integrat en els grups de referència de 4t (o 3r), que no sempre té suficients alumnes per a posar-se en marxa. En total 13 unitats d'ESO. Esta unitat afegida en els primers cursos d'ESO ha respost al fet que el CEIP Rafael Juan Vidal n'ha tingut fins ara dos, amb una quantitat significativa d'alumnes d'origen forà i residents en altres barris que, segons l'Ajuntament, ja no tenen cabuda als col·legis públics que els correspondrien per proximitat, i que per eixa raó se'ls hi ha pagat l'autobús i el menjador escolar. Com a conseqüència, el CEIP Rafael Juan Vidal ha perdut una unitat: molts alumnes de la ciutat i del barri han optat per l'ensenyament concertat, evitant el contacte amb els alumnes estrangers que han anat incorporant-se, sovint tardanament, al col·legi públic mencionat.

Quant al Batxillerat, les 4 unitats previstes s'han cobert a bastament, totes del Programa d'Ensenyament en Valencià, no sols amb els estudiants del mateix centre sinó també amb els que vénen dels dos col·legis d'Educació Primària i Secundària concertats pròxims al barri, *La Milagrosa* i *Santa Maria*. Els efectes de la concertació del Batxillerat podrien ser negatius, tenint en compte que hi ha dos centres amb molta tradició a Ontinyent, *La Concepción* i *La Pureza*, fins fa poc privats en eixa etapa, que han aconseguit el concert. A pesar d'això, el manteniment, o fins i tot l'augment de la matrícula en este nivell podria ser proporcional a la qualitat de l'ensenyament (i les instal·lacions) que oferim, si considerem a més que el nostre percentatge d'aprovat en les Proves d'Accés a la Universitat ha estat del 100% i amb bones notes durant els darrers anys en què hi han concorregut els nostres alumnes, i que som l'únic centre de la ciutat que ofereix el Programa d'Ensenyament en Valencià per a este nivell, però en l'elecció d'institut la població moltes vegades es decanta per la proximitat, la novetat o les modes. La manca de places en altres centres, junt amb la disminució d'oferta de Cicles Formatius de Grau Mitjà, ha augmentat la ràtio en el grup de primer d'Humanitats i Ciències Socials, en canvi en el Científic-Tècnic s'observa una quantitat prou inferior d'alumnes. En el curs 2010-11 tenim dos grups de primer de batxillerat (1 de 33 alumnes en Humanitats i 1 de 13 del Científic) i un grup de segon mixt amb 33 alumnes (dels quals 21 són d'Humanitats i 11 del Científic). A més s'aprecia un increment de sol·licituds d'alumnes procedents de *La Pureza* interessats en l'horari intensiu de matí que oferim i que els permet la realització d'activitats esportives i d'estudis musicals o de dansa a la vesprada.

Pel que fa als Cicles Formatius relacionem els assignats des de l'anterior institut que justifiquen una part molt important de les noves instal·lacions, els que segueixen autoritzats i els nous:

- de la Família d'Edificació i Obra civil.-

* **Obres de construcció** _ _ _ _ _ Grau Mitjà (suprimit)

* **Desenrotllament i aplicació de projectes de construcció** _ Grau Superior
Este cicle passa a adaptar-se a LOE el curs 2011-2012 i s'anomenarà

Projectes d'Edificació

Des del curs 2008-09 * **Realització i plans d'Obra** _ Grau Superior (residual)

- de la Família de Fabricació Mecànica.- * **Mecanitzat** __ Grau Mitjà (suprimit)
- de la Família d'Instal·lació i Manteniment.- ***Instal·lació i manteniment electromecànic de maquinària i conducció de línies**, Grau Mitjà; des del curs 2008-09, ***Muntatge i manteniment d'instal·lacions de fred, climatització i producció de calor** __ Grau Mitjà. Este cicle passa a denominar-se ***Instal·lacions Frigorífiques i de Climatització** en adaptar-se a la LOE el curs 2011-2012.

* **Manteniment d'equip industrial** _ _ _ _ _ Grau Superior
I des del curs 2006-2007 * **Prevenió de riscos professionals** Grau superior (suprimit)

De tots estos Cicles no s'ha arribat mai a posar en marxa, per falta d'alumnes, els Mitjans d'**Obres de construcció** i el de **Mecanitzat**; el de **Prevenió de riscos professionals** es va suprimir a la quasi totalitat de la Comunitat; el de **Realització i plans d'Obra** ha perdut interès per la crisi en el sector. Pel que fa a la resta dels Cicles, amb 9 unitats en total (un curs de primer i un curs de segon, respectivament, amb un 2n residual), l'IES Pou Clar realitza diverses campanyes de promoció per a consolidar l'augment del seu alumnat tenint en compte que es tracta d'estudis amb un percentatge total d'inserció laboral, fins fa poc, i intentant contrarestar així el desconeixement social que se'n té, a més dels prejudicis que encara consideren estos oficis com a exclusivament masculins. Les campanyes de divulgació dels nostres Cicles ens permeten la continuïtat en la Família de Manteniment, però no sobradament, encara hi ha certa endogàmia en el pas de la Secundària a la Formació Professional en els IES. La Direcció General d'Avaluació, Innovació i Qualitat Educativa ha promés l'assignació del CFGM d'Atenció Sociosanitària a l'IES Pou Clar per al curs 2012-2013, amb nova denominació LOE, i estem pendents d'altres propostes de l'Ajuntament i els empresaris ontinyentins per demanar uns altres cicles. El programa educatiu que se segueix en la nostra Formació Professional és el d'Incorporació Progressiva al Valencià.

Des del curs 2009-2010 el centre ha posat en marxa un **Programa de Qualificació Professional Inicial** (també PIP), en la modalitat d'aula i dos cursos (1r i 2n), relacionat amb la família de Manteniment i Serveis a la

Producció (Operacions de Llanterneria i Calefacció- Climatització Domèstica i de Fabricació Mecànica). El primer curs ha funcionat molt bé (sols una baixa i els 14 alumnes passen a segon) i té continuïtat i molta demanda fins i tot d'altres centres.

El total de les 27 unitats es distribueixen en dos torns d'horari intensiu: l'ESO, el Batxillerat, els PQPI i els Cicles Formatius de Grau Mitjà pel matí; els Cicles Formatius de Grau Superior per la vesprada-nit. Cal dir que esta disposició horària està molt ben assumida per tota la comunitat escolar i facilita als nostres alumnes la realització de tot tipus d'activitats com per exemple les esportives o els estudis al conservatori musical. En el cas d'incrementar alguna unitat dels ensenyaments que es desenvolupen durant el primer torn, que és on més ocupació hi ha, es podria passar algun Cicle Mitjà a la vesprada.

Pel que fa l'enquesta, el nombre d'alumnat que ha participat es refereix ací.

Curs	Nº alumnat que emplena les enquestes	Nº alumnat del curs 2010-2011	Percentatge d'alumnat participant
6é de Primària	46	53	86,79%
1er ESO	66	86	76,74%
2n ESO	60	76	78,95%
3er ESO	43	50	86%
4t ESO	40	40	100%
Batxillerat	61	68	89,71%
PQPI	24	28	85,71%
Cicles Formatius	60	99	60,61%
Enquestes que no sabem curs	12		
TOTAL ALUMNAT	412	500	82,4%

Participen 412 alumnes dels 500 dels qual volem obtenir informació i representa un 82,4% del total. L'alumnat de cicles és el que menys participa amb només el 60% (alguns d'ells estan matriculats sols en alguns mòduls i no han accedit a l'enquesta). Tot i això podem indicar que l'alt nivell de participació permet afirmar que la mostra és representativa del total de l'alumnat. Per tant, les dades estadístiques que proporciona l'estudi poden considerar-se fiables i es poden extrapolar al conjunt. S'ha entrevistat també els/les alumnes (i els pares i mares) de sisé de primària dels col·legis adscrits.

QÜESTIONS	Valencià		Castellà		Val- Cast		Altres		
	nº respostes	%	nº respostes	%	nº respostes	%	nº respostes	%	
1. Quina és la llengua de la teua família	212	51,46%	57	13,83%	101	24,51%	41	9,95%	
2. Quina és la llengua familiar de la mare i del pare:	205	49,76%	53	12,86%	102	24,76%	44	10,68%	
3. Vas aprendre a parlar en:	218	52,91%	66	16,02%	99	24,03%	32	7,77%	
4. Et consideres un parlant de:	196	47,57%	68	16,50%	135	32,77%	20	4,85%	
5. Quan algú et parla en valencià contestes en:	340	82,85%	34	8,25%	28	6,80%	5	1,21%	
6. Parles valencià:	a casa:	247	59,95%	61	14,81%	54	13,11%	31	7,52%
	al barri:	216	52,43%	80	19,42%	91	22,09%	6	1,46%
	al professorat:	249	60,44%	40	9,71%	114	27,67%	3	0,73%
	als companys de classe:	241	58,50%	55	13,35%	102	24,76%	4	0,97%
	als amics:	215	52,18%	65	15,78%	116	28,16%	6	1,46%
Amb desconeguts:	99	24,03%	145	35,19%	142	34,47%	12	2,91%	
7. En quina llengua uses els mitjans de comunicació següents:	Llibres:	68	16,05%	120	29,13%	211	51,21%	12	2,91%
	Revistes, diaris:	30	7,28%	267	64,81%	95	23,06%	14	3,40%
	Música:	28	6,8%	190	46,12%	108	26,21%	203	49,27%
	Ràdio:	23	5,58%	272	66,02%	97	23,54%	29	7,04%
	Televisió:	16	3,88%	236	57,28%	148	35,92%	20	4,85%
	Video, DVD:	13	3,16%	291	70,63%	328	20,39%	29	7,04%
	Internet:	36	8,74%	243	58,98%	117	28,40%	26	6,31%
	Cinema:	6	1,46%	325	78,88%	70	16,99%	22	5,34%

		Alt		Acceptable		Baix		Escàs	
		nº respostes	%	nº respostes	%	nº respostes	%	nº respostes	%
8. Creus que el coneixement que tens del valencià és:	Comprensió oral:	198	48,06%	181	43,93%	18	4,37%	8	1,94%
	Comprensió escrita:	132	32,04%	226	54,85%	38	9,22%	8	1,94%
	Expressió oral:	144	34,95%	213	51,70%	38	9,22%	9	2,18%
	Expressió escrita:	78	18,93%	261	63,35%	54	13,11%	11	2,67%

Anàlisi de resultats.

En l'àmbit familiar s'observa com un 51,49% de l'alumnat empra el valencià i un 24,51% utilitza el valencià i castellà. Sols un 13,83% de l'alumnat empra exclusivament el castellà i quasi un 10% de l'alumnat empra altres llengües. Normalment, aquests resultats venen influenciats per la llengua materna de les mares i pares, i els resultats quasi que coincideixen. Així, un 49,75% dels pares i mares empen el valencià com a llengua materna, un 24,76% comparteixen el valencià i el castellà i un 12,86% exclusivament el castellà. Un 10,68% empen una altra llengua. Aquesta majoria de valencianoparlants es confirma amb la llengua en la qual es va a aprendre a parlar, de manera que un 52,91% indica que aprén en valencià a parlar, un 24,03% amb les dues llengües i un 16,02% en castellà, sols un 7,77% aprén en altres llengües. Malgrat això s'observa una tendència al domini de les dues

llengües oficials quan es pregunta a l'alumnat si es considera valencianoparlant, en un 47,57%, o si parla valencià-castellà, amb un 32,77%. Sols un 8,25% de l'alumnat es considera castellanoparlant exclusivament, mentre que un 4,85% de l'alumnat es considera parlant d'altres llengües. Una pregunta també interessant que mesura el grau de domini de les llengües s'observa quan la llengua minoritzada pot ser utilitzada en tots els àmbits, així, quan una persona es dirigeix a l'alumnat de l'IES en valencià, un 82,85% de l'alumnat contesta en valencià i un 6,80% de vegades en castellà o en valencià. Curiosament un 1,21% indica que en altres llengües diferents al valencià i castellà, la qual cosa pot indicar que es tracte d'alumnat immigrant nou que està entrant al sistema educatiu.

Quant als àmbits d'ús s'observa com el valencià s'empra a casa en un 59,95%, al barri un 52,43%, al professorat en un 60,44%, als companys de classe en un 58,5%, als amics en un 52,18%, però amb desconeguts sols un 24,03%. Indistintament s'empra el valencià i castellà a casa en un 13,11%, al barri un 22,09%, al professorat en un 27,67%, als companys de classe en un 24,76%, als amics en un 15,78% i amb desconeguts sols un 34,47%. En castellà exclusivament s'empra a casa en un 14,81%, al barri un 19,42%, al professorat en un 9,71%, als companys de classe en un 13,35%, als amics en un 15,78% i amb desconeguts sols un 35,19%. S'observa per tant un increment del valencià en àmbits escolars i un increment del castellà en àmbits socials com ara al barri, amb els amics i sobretot quan es parla amb desconeguts. Finalment, s'observa un esforç de l'alumnat immigrant que a casa utilitza les llengües maternes, però en l'àmbit escolar i social disminueix des del 7,52% fins a percentatges al voltant del 1%.

Pel que fa a la utilització de la llengua en els àmbits de comunicació s'observa un increment molt important del castellà en detriment del valencià. Així el percentatge de l'alumnat que empra exclusivament el valencià és de sols el 16,05% en llibres, un 7,28% en revistes i diaris, un 6,8% en música, un 5,58% en ràdio, un 3,88% en televisió, un 3,16% en Vídeo i DVD, un 8,74% en Internet i sols un 1,46% en Cinema. Aquestes ràtios tant baixes també venen justificades per la falta d'oferta en valencià d'aquests tipus de mitjans, la qual cosa no passa en castellà i així es confirma amb les ràtios on s'empra

exclusivament el castellà en un 29,13% en Llibres, un 64,81 en revistes i diaris, un 46,12% en música, un 66,02% en ràdio, un 57,28% en televisió, un 70,63% en Vídeo i DVD, un 59,98% en Internet i en cinema un 78,88%. La majoria de les ràtios superen el 50% i alguns d'aquests mitjans de comunicació pràcticament les dues terceres parts o més de l'alumnat els emprava exclusivament en castellà. Dades curioses són com 49,27% emprava la música també en altres llengües, no sols en valencià o en castellà.

Respecte al coneixement del Valencià la majoria de l'alumnat, un 92%, considera que la seua comprensió oral és o alta o acceptable. Mentre que l'escrita disminueix a un 86, 89%. En relació a l'expressió oral, un 86,65% indica que és alta o acceptable i pel que fa a la seua expressió escrita sols un 18,93% indica que és alta, un 63,35% considera que és acceptable, un 13,11% diu que és baixa i un 2,67% diu que és escassa.

Passant ara a analitzar els **professors** del centre, desglossarem a continuació, en una graella explicativa, la composició dels diversos departaments, separant-ne el personal definitiu del no definitiu (en comissió de serveis, expectativa de destí, pràctiques o interins).

DEPARTAMENT	DEFINITIUS	NO DEFINITIUS	TOTAL
MÚSICA	1	0'3	1'3
EDUCACIÓ FÍSICA	2	0	2
CASTELLÀ	3	1	4
VALENCIÀ	5	0	5
ANGLÉS	3	2	5
PLÀSTICA	1	1	2
MATEMÀTIQUES	4	1	5
INFORMÀTICA	0	1	1
FÍSICA I QUÍMICA	2	0	2
TECNOLOGIA	2	0	2
GEOGRAFIA I H ^a	4	0	4
BIOLOGIA - GEOLOGIA	3	1	4
CLÀSSIQUES	1	0	1
FILOSOFIA	2	0	2
ECONOMIA	1	0	1

RELIGIÓ	1	0	1
ORIENTACIÓ	2	0	2
FOL	2	0	2
OBRA CIVIL	3	1	4
MANTENIMENT	8	5	13
TOTALS	49	15'3	64'3

La plantilla està ja consolidada i sols en molt poques assignatures els titulars segueixen en comissions de servei. Per al curs 2010-11 es mantenen les places dels definitius i es redueixen llocs de treball en Valencià, Tecnologia, FOL, Economia i Obra Civil.

Els professors que col·laboren emplenant les enquestes són 56 de 68 (comptant substituïts). Això significa que un 82,35% va emplenar les enquestes, les quals poden ser representatives ja que sols 12 de 68 no responen. Una primera part de l'estudi se centra en l'activitat acadèmica, una segona part analitza l'actitud envers el valencià i una breu tercera part estudia la disponibilitat del professorat a impartir alguna classe en una llengua estrangera.

Resum de resultats obtinguts en l'enquesta realitzada als professors.

Situació Administrativa	Definitiu		Substituit		Interí		Altres							
	41	73,21%	2	3,57%	8	14,29%	5	8,93%						
Cos	Prof. Ens. Secun		Mestre		Prof. Tècnic		Altres (Mús, Rel)							
	35	63,64%	8	14,55%	9	16,36%	3	5,45%						
Llengua materna	Valencià		Castellà											
	46	80,70%	10	17,54%										
Nivell de formació lingüística	Cert. Cap.		Mestre Val		Superior		Mitjà		Elemental		No Format		No Contesta	
	23	41,82%	14	25,45%	2	3,64%	7	12,73%	7	12,73%	1	1,82%	1	1,82%
Llengua usada preferentment al context escolar	Valencià oral i escrit		Castellà oral i escrit											
	47	85,45%	19	34,55%										
No solen impartir les classes en Valencià			12		21,82%									
La presència del valencià			Alta		Acceptable		Baixa		Escassa		No contesta			
	L'institut		40	71,43%	13	23,21%	0	0%	0	0%	3	5,36%		
	A la població		28	50%	23	41,07%	1	1,79%	0	0%	4	7,14%		
	Als mitjans de comunicació		4	7,14%	12	23,31%	22	39,29%	12	21,43%	4	7,14%		
Entre l'alumnat		22	39,29%	28	50,00%	3	5,36%	0	0%	3	5,36%			
Autoapreciació			Baix		Mitjà		Elevat		Total		No contesta			
	Oral		2	3,57%	17	30,36%	24	42,26%	7	12,50%	6	10,71%		
	escrita		6	10,71%	17	30,36%	25	44,64%	2	3,57%	6	10,71%		
Coneixements de llengües estrangeres														
Anglès	22		Francès		7		Alemany		3					
Predisposició a introduir una llengua estrangera	Sí		No		No procedeix		No contesta							
	11	20%	10	18,18%	5	9,09%	29	52,73%						

Dels 56 professors que han realitzat l'enquesta el 73,21% és definitiu al centre, un 2% és personal que està realitzant alguna substitució eventual al centre, un 14,29% és personal interí, gran part del qual serà al centre fins acabar el curs, i 5 són professors que estan en pràctiques, en comissió de serveis i en expectativa de destí. D'aquests, un 63,64% són professors del cos de professors d'ensenyament secundari, un 14,55% del cos de mestres, un 16,36% són del cos de professor tècnics i un 5,45% són o bé el professor a un terç de jornada o el de religió.

Un 80,70% del professorat té com a llengua materna el valencià, mentre que un 17,54% el castellà i hi ha una persona que no contesta.

Respecte al nivell de formació lingüística i considerant el títol de més nivell adquirit en valencià, el professorat hi ha un 25,45% que té la titulació de Mestre de valencià, un 41,82% que té el certificat de capacitació, un 3,64% té el Superior, un 12,73% té el Mitjà, també un 12,63% té el nivell Elemental i 1 professor no té formació en valencià i un altre no contesta a la pregunta.

La llengua que s'empra normalment per impartir classe és el valencià, el 85,45% l'empra tant a nivell oral com escrit, mentre que un 34,55% també empra el castellà. L'existència d'aquests percentatges s'explica perquè hi ha professorat que empra tant el castellà com el valencià a l'hora d'impartir les classes. Per altra banda, no solen emprar el valencià en les classes 12 professors, és a dir, un 21,82%, tenint en compte que s'hi inclouen les quatre professores de Castellà.

Respecte a la presència del valencià el professorat respon que a l'institut és majoritàriament alta i un 23,21% considera que és acceptable. A la població, el percentatge es redueix a un 50% en alta i un 41,07% en acceptable. Quant als mitjans de comunicació es considera sobretot que es baixa en un 39,29% dels casos i escassa en un 21,43%. Entre l'alumnat el professorat considera que el valencià té una presència alta en un 39,29% dels casos i acceptable en un 50%.

Quan es pregunta per l'autoapreciació envers el valencià la majoria respon entre mitjà en un 30,36% i elevada en un 42,26%. Però es considera baixa en un 3,57% en l'oral i un 10,71% en la part escrita. No contesta a aquesta pregunta el 10,71% del professorat

Respecte al coneixement de llengües estrangeres observem com sols 22 professors tenen un nivell encara que mínim en Anglès, 7 en Francés i 3 en Alemany. A més part dels professors abans esmentats dominen dos o més llengües.

Respecte a la predisposició a introduir la llengua estrangera en les seues classes un 20% respon que està disposat, un 18,18% indica que no, un 9,09% respon que no procedeix perquè imparteix llengües (castellà, anglés, valencià...), no contesta a aquesta pregunta el 52,73% del professorat.

Pel que fa al personal administratiu i de serveis el centre compta amb dos Auxiliars Administratius interins i dos Bidells definitius, únicament un d'ells és valencianoparlant, i dos tenen titulacions de nivell mitjà en coneixements de Valencià i els altres sols elemental.

I quant a la documentació del centre, tant a nivell intern com de comunicació externa, oral i escrita, tota està i es fa en Valencià.

2 - Característiques de les escoles adscrites.

- **CEIP Bonavista**, Programa d'Educació Bilingüe Enriquit, Programa d'Ensenyament en Valencià, amb dues unitats per nivell.

ETAPA	CICLE	ENSENYAMENT DEL VALENCIÀ	ÚS VEHICULAR DEL VALENCIÀ I EL CASTELLÀ EN LES ÀREES NO LINGÜÍSTIQUES	ENSENYAMENT I ÚS VEHICULAR DE L'ANGLÈS COM A L3	ENSENYAMENT DEL CASTELLÀ
EDUCACIÓ PRIMÀRIA	PRIMER CICLE	Valencià 4 h.	<u>En valencià</u> 13 h. Del temps corresponent a les àrees no lingüístiques. MATEMÀTIQUES ..... 4 HORES CONEXEMENT DEL MEDI ..... 3 HORES EDUCACIÓ ARTÍSTICA ..... 2,5 HORES (150 min) * MÚSICA ..... dues sessions de 50 min * PLÀSTICA ..... una sessió de 50 min EDUCACIÓ FÍSICA ..... 2.5 HORES (150 min) RELIGIÓ ..... 1 HORA	ANGLÈS 1.5 HORES (tres períodes de 30 min)	CASTELLÀ 4 HORES
	SEGON CICLE	Valencià 3 h.	<u>En valencià</u> 14 h. Del temps corresponent a les àrees no lingüístiques. MATEMÀTIQUES ..... 4 HORES CONEXEMENT DEL MEDI ..... 4 HORES EDUCACIÓ ARTÍSTICA ..... 3 HORES * MÚSICA ..... 2 HORES * PLÀSTICA ..... 1 HORA EDUCACIÓ FÍSICA ..... 2 HORES RELIGIÓ ..... 1 HORA	ANGLÈS: 2. 5 HORES. 2 h d'ensenyament i mitja hora d'ús vehicular en les àrees no lingüístiques.	CASTELLÀ 3 HORES
	TERCER CICLE	Valencià 3 h.	<u>En valencià</u> 12,5 H Del temps corresponent a les àrees no lingüístiques. MATEMÀTIQUES ..... 4 HORES CONEXEMENT DEL MEDI ..... 3 HORES EDUCACIÓ ARTÍSTICA .....1,40 HORES (100 min) * MÚSICA ..... una sessions de 50 min * PLÀSTICA ..... una sessió de 50 min EDUCACIÓ FÍSICA ..... 1 h i 50 min (150 min) RELIGIÓ ..... 1 HORA	ANGLÈS: 4 HORES 3 hores d'ensenyament i 1 hora d'ús vehicular en les àrees no lingüístiques.	CASTELLÀ 3 HORES

- **CEIP Rafael Juan Vidal**, Programa d'Incorporació Progressiva al Valencià, 1 unitat per nivell.

CASTELLÀ COM A LLENGUA PRIMERA

- El castellà és la llengua mitjançant la qual s'inicia el procés lecto-escritor. Aquest procés s'inicia en l'Educació Infantil (3 anys) i ha de quedar assolit en 2n de Primària.

- El Valencià com a segona llengua es treballa en sessions curtes a nivell oral en Infantil. Des del Primer cicle de Primària es treballa:

- La comprensió i expressió oral.
- La lecto-escritura s'inicia en Primer d'una manera espontània i Avaluable.
- A partir de segon cicle rep el mateix tractament que el castellà.

LLENGUA ESTRANGERA

L'anglès té competència integradora i comunicativa, per la qual cosa s'introdueix d'acord amb la llei.

PROPORCIÓ DE L'ÚS DEL VALENCIÀ I DEL CASTELLÀ COM A LLENGÜES D'INTRODUCCIÓ

ETAPA	VALENCIÀ	CASTELLÀ
2n Cicle d'Ed. Infantil	-Àrea de Valencià (4 h. setmanals) -Activitats Complementàries -Esplai	- Resta del Currículum
1r Cicle de Primària	-Llengua i Literatura Valenciana -Ed. Artística -Act. Compl. i Esplai -Coneixement Medi	-Llengua i Literatura Castellana -Matemàtiques -Ed. Física -Rel/Alter.
2n Cicle de Primària	-Llengua i Literatura Valenciana -Ed. Artística -Act. Compl. i Esplai -Coneixement Medi	-Llengua i Literatura Castellana -Matemàtiques -Ed. Física -Rel/Alter.
3r Cicle de Primària	-Llengua i Literatura Valenciana -Ed. Artística -Act. Compl. i Esplai -Coneixement Medi	-Llengua i Literatura Castellana -Matemàtiques -Ed. Física -Rel/Alter.

3 - Objectius del DPP de l'IES Pou Clar :

- a) Planificar l'aprenentatge lingüístic –estratègies i recursos– de l'alumnat (també el d'incorporació tardana), de manera que puga esdevindre plenament competent en valencià i en castellà i puga fer un ús funcional almenys d'una LE.
- b) Ajudar el professorat a ser conscient del seu rol lingüístic i de les estratègies per exercir-lo.
- c) Consensuar uns criteris metodològics d'actuació lingüística bàsics compartits per tot el claustre, tant el professorat d'àrees lingüístiques com el d'àrees no lingüístiques.
- d) Consensuar uns criteris específics per al professorat de llengües.
- e) Planificar l'elaboració de propostes i documents d'ús per aprofundir en els aspectes de treball de les habilitats lingüístiques.
- f) Concretar i reforçar la presència i l'ús vehicular del valencià.
- g) Concretar i reforçar la presència i l'ús vehicular de les llengües estrangeres.

a) Objectius generals del currículum prescriptiu de l'Educació Secundària Obligatoria, Batxillerat i Formació Professional Específica, contextualitzats atenent a la realitat educativa del centre i a les exigències del programa.

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

DECRET 112/2007, de 20 de juliol, del Consell, pel qual s'establix el currículum de l'Educació Secundària Obligatoria a la Comunitat Valenciana. [DOCV núm. 5562 de 24-07-07]

OBJECTIUS DE L'ETAPA

Article 4. Objectius de l'etapa

L'educació secundària obligatòria ha de contribuir a desenrotllar en les i els alumnes les capacitats que els permeten:

- a) Conèixer, assumir responsablement els seus deures i exercir els seus drets en el respecte als altres, practicar la tolerància, la cooperació i la solidaritat entre les persones i grups, exercitar-se en el diàleg, refermant els drets humans com a valors comuns d'una societat plural, oberta i democràtica, i preparar-se per a l'exercici de la ciutadania democràtica.
- b) Adquirir, desenrotllar i consolidar hàbits de disciplina, estudi i treball individual i en equip com a condició necessària per a una realització eficaç dels processos de l'aprenentatge i com a mitjà de desenrotllament personal.
- c) Fomentar actituds que afavorisquen la convivència en els àmbits escolar, familiar i social.

- d) Valorar i respectar, com un principi essencial de la nostra Constitució, la igualtat de drets i oportunitats de totes les persones, amb independència del seu sexe, i rebutjar els estereotips i qualsevol discriminació.
- e) Enfortir les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb els altres, així com rebutjar la violència, els prejudis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre pacíficament els conflictes.
- f) Desenrotllar destreses bàsiques en la utilització de les fonts d'informació per a adquirir, amb sentit crític, nous coneixements. Adquirir una preparació bàsica en el camp de les tecnologies, especialment les de la informació i la comunicació.
- g) Concebre el coneixement científic com un saber integrat que s'estructura en distintes disciplines, així com conèixer i aplicar els mètodes per a identificar els problemes en els diversos camps del coneixement i de l'experiència.
- h) Desenrotllar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, la participació, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per a aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats, així com valorar l'esforç amb la finalitat de superar les dificultats.
- i) Comprendre i expressar amb correcció textos i missatges complexos, oralment i per escrit, en valencià i en castellà. Valorar les possibilitats comunicatives del valencià com a llengua pròpia de la Comunitat Valenciana i com a part fonamental del seu patrimoni cultural, així com les possibilitats comunicatives del castellà com a llengua comuna de totes les espanyoles i els espanyols i d'idioma internacional. Iniciar-se, així mateix, en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura d'ambdós llengües.
- j) Comprendre i expressar-se en una o més llengües estrangeres de manera apropiada.
- k) Conèixer els aspectes fonamentals de la cultura, la geografia i la història de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món; respectar el patrimoni artístic, cultural i lingüístic; conèixer la diversitat de cultures i societats a fi de poder valorar-les críticament i desenrotllar actituds de respecte per la cultura pròpia i per la dels altres.
- l) Conèixer i acceptar el funcionament del cos humà i respectar les diferències. Conèixer i apreciar els efectes beneficiosos per a la salut dels hàbits d'higiene, així com de l'exercici físic i de l'adequada alimentació, incorporant la pràctica de l'esport i l'educació física per a afavorir el desenrotllament personal i social.
- m) Analitzar els mecanismes i valors que regixen el funcionament de les societats, en especial els relatius als drets, deures i llibertats de les ciutadanes i dels ciutadans, i adoptar juís i actituds personals respecte a estos.
- n) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum responsable, l'atenció dels sers vius i el medi ambient, i contribuir-ne així a la conservació i millora.
- o) Valorar i participar en la creació artística i comprendre el llenguatge de les distintes manifestacions artístiques, utilitzant diversos mitjans d'expressió i representació.
- p) Analitzar i valorar, de manera crítica, els mitjans de comunicació escrita i audiovisual.

COMPETÈNCIES BÀSIQUES

1. Són aquelles competències que ha d'haver desenrotllat un jove o una jove en finalitzar l'ensenyament obligatori per a poder aconseguir la seua realització personal, exercir la ciutadania activa, incorporar-se a la vida adulta de manera satisfactòria i ser capaç de desenrotllar un aprenentatge permanent al llarg de la vida. La inclusió de las competències bàsiques en el currículum té diverses finalitats. En primer lloc, integrar els diferents aprenentatges, tant els formals, incorporats a las diferents àrees o matèries, com els informals i no formals. En segon lloc, permetre a tots els estudiants integrar els seus aprenentatges, posar-los en relació amb distints tipus de continguts i utilitzar-los de manera efectiva quan els resulten necessaris en diferents situacions i contextos. I, finalment, orientar l'ensenyament, en permetre identificar els continguts i els criteris d'avaluació que tenen caràcter imprescindible y, en general, inspirar les distintes decisions relatives al procés d'ensenyament i d'aprenentatge.

2. Les competències bàsiques, com a elements integrants del currículum, són les fixades en **l'annex I del Reial Decret 1631/2006**, de 29 de desembre. En les distintes matèries de l'etapa es presta una atenció especial al desenrotllament d'aquestes competències, iniciat en l'educació primària, que l'alumnat haurà d'haver adquirit en finalitzar l'ensenyança bàsica.

3. **La lectura** constituïx un factor primordial per al desenrotllament de les competències bàsiques. Els centres hauran de garantir en la pràctica docent de totes les matèries un temps dedicat a la lectura en tots els cursos de l'etapa.

Extracte del **Reial Decret 1631/2006**, de 29 de desembre, pel qual s'establixen les ensenyances mínimes corresponents a l'Educació Secundària Obligatòria.[BOE núm. 5, 5-1-07]

En el marc de la proposta realitzada per la Unió Europea, i d'acord amb les consideracions que s'acaben d'exposar, s'han identificat huit competències bàsiques:

1. Competència en comunicació lingüística.
2. Competència matemàtica.
3. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic.
4. Tractament de la informació i competència digital.
5. Competència social i ciutadana.
6. Competència cultural i artística.
7. Competència per a aprendre a aprendre.
8. Autonomia i iniciativa personal.

1. Competència en comunicació lingüística

Aquesta competència es referix a la utilització del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, interpretació i comprensió de la realitat, de construcció i comunicació del coneixement i d'organització i autoregulació del pensament, les emocions i la conducta.

Els coneixements, destreses i actituds propis d'aquesta competència

permeten expressar pensaments, emocions, vivències i opinions, així com dialogar, formar-se un juí crític i ètic, generar idees, estructurar el coneixement, donar coherència i cohesió al discurs i a les pròpies accions i tasques, adoptar decisions, i gaudir escoltant, llegint o expressant-se de forma oral i escrita, tot això contribuïx a més al desenvolupament de l'autoestima i de la confiança en si mateix.

Comunicar-se i conversar són accions que suposen habilitats per establir vincles i relacions constructives amb els altres i amb l'entorn, i acostar-se a noves cultures, que adquirixen consideració i respecte en la mesura que es coneixen. Per això, la competència de comunicació lingüística està present en la capacitat efectiva de conviure i de resoldre conflictes.

El llenguatge, com a eina de comprensió i representació de la realitat, ha de ser instrument per a la igualtat, la construcció de relacions iguals entre hòmens i dones, l'eliminació d'estereotips i expressions sexistes. La comunicació lingüística ha de ser motor de la resolució pacífica de conflictes en la comunitat escolar.

Escoltar, exposar i dialogar implica ser conscient dels principals tipus d'interacció verbal, ser progressivament competent en l'expressió i comprensió dels missatges orals que s'intercanvien en situacions comunicatives diverses i adaptar la comunicació al context. Suposa també la utilització activa i efectiva de codis i habilitats lingüístiques i no lingüístiques i de les regles pròpies de l'intercanvi comunicatiu en diferents situacions, per produir textos orals adequats a cada situació de comunicació.

Llegir i escriure són accions que suposen i reforcen les habilitats que permeten buscar, recopilar i processar informació, i ser competent a l'hora de comprendre, compondre i utilitzar distints tipus de textos amb intencions comunicatives o creatives diverses. La lectura facilita la interpretació i comprensió del codi que permet fer ús de la llengua escrita i és, a més, font de plaer, de descobriment d'altres entorns, idiomes i cultures, de fantasia i de saber, tot això contribuïx al seu torn a conservar i millorar la competència comunicativa.

L'habilitat per a seleccionar i aplicar determinats propòsits o objectius a les accions pròpies de la comunicació lingüística (el diàleg, la lectura, l'escriptura, etc.) està vinculada a alguns trets fonamentals d'aquesta competència com: les habilitats per a representar-se mentalment, interpretar i comprendre la realitat; organitzar i autoregular el coneixement i l'acció; i dotar-los de coherència.

Comprendre i saber comunicar són sabers pràctics que han de recolzar-se en el coneixement reflexiu sobre el funcionament del llenguatge i les seues normes d'ús, i impliquen la capacitat de prendre el llenguatge com a objecte d'observació i anàlisi. Expressar i interpretar diferents tipus de discurs acords a la situació comunicativa en diferents contextos socials i culturals, implica el coneixement i aplicació efectiva de les regles de funcionament del sistema de la llengua i de les estratègies necessàries per a interactuar lingüísticament d'una manera adequada.

Disposar d'aquesta competència comporta tindre consciència de les convencions socials, dels valors i aspectes culturals i de la versatilitat del llenguatge en funció del context i la intenció comunicativa. Implica la capacitat empàtica de posar-se en el lloc d'altres persones; de llegir, escoltar, analitzar i

tindre en compte opinions diferents de la pròpia amb sensibilitat i esperit crític; d'expressar adequadament –en fons i forma– les pròpies idees i emocions, i d'acceptar i realitzar crítiques amb esperit constructiu.

Amb distint nivell de domini i formalització –especialment en llengua escrita– aquesta competència significa, en el cas de les llengües estrangeres, poder comunicar-se en algunes d'elles i, amb això, enriquir les relacions socials i saber moure's en contextos diferents del propi. Així mateix, s'afavorix l'accés a més i diverses fonts d'informació, comunicació i aprenentatge.

En síntesi, el desenvolupament de la competència lingüística al final de l'educació obligatòria comporta el domini de la llengua oral i escrita en múltiples contextos, i l'ús funcional de, almenys, una llengua estrangera.

BATXILLERAT

DECRET 102/2008, d'11 de juliol, del Consell, pel qual s'establix el currículum del batxillerat en la Comunitat Valenciana [DOCV Núm. 5806 de 15 de juliol de 2008].

- d) Refermar els hàbits de lectura, estudi i disciplina, com a condicions necessàries per a l'eficaç aprofitament de l'aprenentatge, i com a mitjà de desenrotllament personal.
- e) Dominar, tant en la seua expressió oral com escrita, el castellà i el valencià, i conèixer les obres literàries més representatives escrites en ambdós llengües fomentant el coneixement i l'estima del valencià; així com la diversitat lingüística i cultural com a un dret i un valor dels pobles i de les persones.
- f) Expressar-se amb fluïdesa i correcció en una o més llengües estrangeres objecte d'estudi.
- g) Utilitzar amb solvència i responsabilitat les tecnologies de la informació i la comunicació.
- l) Desenvolupar la sensibilitat artística i literària, així com el criteri estètic, com a fonts de formació i enriquiment cultural.

FORMACIÓ PROFESSIONAL ESPECÍFICA

Decret 8/1998, de 3 de febrer, del Govern Valencià, pel qual s'estableix l'ordenació general dels ensenyaments de Formació Professional Específica i les directrius sobre els seus títols. [DOGV núm. 3182 de 12 de febrer de 1998]

En l'àmbit de la Formació Professional Específica hem de tindre en compte que el model d'educació bilingüe que es planteja a partir de les prescripcions de la Llei Orgànica d'Ordenació General del Sistema Educatiu [i ara de la Llei Orgànica d'Educació] i la Llei d'Us i Ensenyament del Valencià exigeix l'ús del valencià i del castellà com a llengües d'instrucció, ja que l'ensenyament impartit en els nivells educatius no universitaris, tant en els centres públics com en els privats, ha de garantir a l'alumnat un domini igual de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

En aquest sentit, els centres educatius que imparteixen la Formació Professional es converteixen en un àmbit idoni per a la recuperació i la difusió

del lèxic propi de cadascuna de les professions. En aquest marc, el desenvolupament i la fixació d'un valencià apte per a l'expressió tècnica i professional comptarà amb la important contribució dels centres educatius i dels alumnes que s'hi formen. D'aquesta manera, els futurs professionals de qualsevol activitat aconseguiran una competència i un domini del valencià que els permetrà una millor integració en la societat valenciana.

Entre el objectius de la Formació professional destaca pel seu abast lingüístic:

h) Adquirir la competència lingüística professional adient a l'àmbit de treball en les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana.

En conseqüència, el projecte curricular ha de contemplar la competència lingüística específica dels àmbits professionals de l'alumnat en ambdues llengües oficials. Com a conseqüència, cal prestar una atenció especial als vocabularis específics i a les tipologies textuais habituals de les diverses famílies professionals.

b) Tractament metodològic de les diferents llengües

b.1. Com a àrees lingüístiques.

En el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria i/o de Batxillerat trobem 4 llengües objecte d'aprenentatge: el valencià, el castellà, i una o dues llengües estrangeres, una amb caràcter obligatori i l'altra d'optativa.

Les dues llengües oficials tenen un currículum comú, pel que fa als objectius i el criteris d'avaluació i, amb algunes diferències, en l'apartat corresponent als continguts.

Les llengües estrangeres també tenen un currículum comú, pel que fa als objectius generals, les habilitats comunicatives que han de desenvolupar els alumnes en les llengües objecte d'aprenentatge i els criteris d'avaluació, i específic pel que fa als continguts gramaticals.

Podem dir, doncs, que totes les àrees ha de treballar els aspectes següents:

- Desenvolupar la competència comunicativa en la llengua objecte d'aprenentatge, els elements de la qual són comuns per a totes les llengües i transferibles d'unes llengües a unes altres.
- Dotar els alumnes d'un metallenguatge bàsic en funció de les necessitats del seu aprenentatge.
- Treballar els aspectes específics de cada llengua, que són aquells que fan referència al domini del codi i, en el cas de la competència literària, els autors i obres més rellevants en cada llengua.
- Treballar les actituds cap a les llengües en general i cap a cada una de les llengües objecte d'aprenentatge en particular, per tal de millorar el procés d'aprenentatge.

És a dir, cada àrea lingüística ha de contribuir a l'assoliment de la competència en comunicació lingüística, tant des dels elements comuns a totes les llengües com des dels específics de cada codi.

La manera més adequada d'aconseguir aquest assoliment és el Tractament integrat de totes les llengües del currículum presents al centre. Amb la qual cosa es fa necessària la coordinació de tot el professorat de llengües.

Tenint en compte totes aquestes consideracions, el nivell de competència de l'alumnat en cada una de les llengües i el programes d'educació plurilingüe que aplica el centre, els departaments de llengües han pres els acords següents, que es faran efectius segons la temporització que es proposa:

Acords	Temporització
Bloc 1	
1. Elaborar uns criteris per a seleccionar conjuntament els materials curriculars.	2011-2012
2. Establir criteris de coordinació pel que fa a la distribució dels continguts.	2010-2011
3. Dissenyar models comuns de resum, esquema, treball d'investigació, etc.	2011-2012
4. Establir criteris sobre els gèneres que s'han de treballar en cada àrea, en funció de les necessitats expressives de l'alumnat.	2011-2012
5. Programar conjuntament el treball dels gèneres literaris.	2011-2012
6. Establir acords pel que fa a la terminologia gramatical.	2010-2011
7. Programar el tractament dels elements diferencials de cada una de les llengües que són més difícils d'assolir per l'alumnat.	2010-2011
8. Planificar el treball dels continguts actitudinals al llarg de la secundària obligatòria.	2011-2012
9. Elaborar uns criteris de presentació d'escrits.	2010-2011
10. Elaborar un model de correcció de l'escrit per als alumnes.	2010-2011
11. Establir uns acords pel que fa als criteris de correcció de l'escrit i de l'oral: què, quan i com corregir.	2011-2012
Bloc 2	
12. Planificar el treball de la comprensió lectora: elaboració d'un model de treball.	2011-2012
13. Elaborar, junt al professorat de les àrees no lingüístiques, un pla lector que ha de contindre la planificació conjunta de les lectures que fa l'alumnat: objectius de les lectures, característiques de les obres seleccionades, quantitat, gènere i tipus d'activitats que es fan sobre les lectures	2011-2012
Bloc 3	
14. Planificar el treball de l'expressió escrita: elaboració d'un model de treball.	2011-2012
15. Planificar el treball de l'oral: elaboració d'un model de treball.	2011-2012
16. Definir estratègies per potenciar el desenvolupament de l'oral valencià en alumnat castellanoparlant.	2011-2012
17. Definir criteris de correcció de l'oral per a l'alumnat de PEV. Treball intensiu de l'expressió oral formal.	2011-2012
Bloc 4	
18. Establir acords sobre les característiques de l'avaluació, els criteris	

i els instruments	
19. Elaboració conjunta d'instruments d'avaluació diversificats: instruments per a l'autoavaluació, activitats complexes i proves específiques.	2011-2012
Bloc 5	
20. Planificar el treball oral en LE.	2012-2013
21. En LE, decidir la llengua de referència i recomanar diccionaris bilingües d'acord amb això.	2012.2013
Bloc 6	
22. Coordinar criteris de correcció i exigència amb el professorat d'àrees no lingüístiques.	2011-2012

b.2.- Aspectes metodològics del tractament del valencià, del castellà i de la llengua estrangera (LE) com a llengües vehiculars.

Les llengües s'aprenen amb l'ús, però encara s'aprenen més quan s'usen per a aprendre. A més a més, els continguts s'aprenen millor quan s'aprenen en una llengua diferent de la L1, sempre que aquesta llengua no siga minoritzada, ja que aleshores es produiria un bilingüisme substractiu. Per això, els programes d'educació plurilingüe proposen reflexionar i prendre decisions sobre l'ús vehicular de les llengües en la transmissió docent. L'adquisició de coneixement és inseparable del llenguatge i, a més, quan es treballen continguts curriculars s'adquireixen també continguts lingüístics. El professor ha de ser conscient de la dimensió lingüística de la seua tasca, especialment en contextos multilingües, on la importància d'aquest aprenentatge lingüístic implícit és més gran com menor és la competència dels aprenents en una de les llengües. Dit en altres paraules, quan l'alumnat rep l'ensenyament en valencià, l'aprenentatge lingüístic és més significatiu perquè el domini que té del valencià en els àmbits d'ús formal no és tan gran com el del castellà. De la mateixa manera, en vehicular continguts en una LE l'aprenentatge lingüístic implícit també és elevat.

Així, el docent adquireix un rol lingüístic que té una dimensió múltiple. En primer lloc, ha d'actuar com a dinamitzador i evidenciar (i treballar) les estratègies i recursos que asseguren la comprensió i que animen i faciliten les produccions orals i escrites dels alumnes. En segon lloc, ha de ser un model de llengua estàndard: fer-ne un ús correcte, ric i variat. A més a més, ha d'actuar com a corrector i introduir-hi mecanismes per millorar les produccions textuais i lingüístiques dels alumnes. Finalment, ha d'actuar com a regulador de la quotidianitat de l'aula.

L'aula és un espai comunicatiu ric. En el desenvolupament de les activitats acadèmiques es treballen necessàriament les cinc habilitats lingüístiques. En totes les disciplines l'alumnat ha de llegir, escoltar, escriure, parlar i interactuar. A més, en cada matèria, aquestes habilitats tenen una presència i unes exigències pròpies. De manera que, al llarg de la seua escolarització, l'alumnat haurà de llegir, escoltar i produir oralment i per escrit diversos tipus de text en diferents formats segons les exigències de cada situació.

El procés d'aprenentatge implica fonamentalment obtenir informació de fonts orals i escrites, tractar i processar la informació obtinguda i transmetre-la i intercanviar-la oralment i per escrit. Cal per tant que en cada disciplina es treballen els mecanismes i estratègies de comprensió tant escrita com oral, que es done la rellevància que li pertoca a les estratègies i recursos de tractament de la informació obtinguda (esquemes, guions, lèxic específic, resums, etc) i que s'ensenyen també les tècniques de transmissió adients en cada matèria (tipus de textos que s'han de produir, gèneres adequats, etc.). Des d'aquest punt de vista, la dimensió lingüística té una importància central en l'ensenyament, que sens dubte repercutix en la millora de l'aprenentatge. I així es recull en el currículum de cada assignatura.

Com a conseqüència de tot a açò, cal introduir en el procés d'avaluació dels coneixements adquirits els continguts lingüístics que es relacionen de manera més específica amb cada matèria (habilitats, tipologies textuals, propietats textuals, etc.)

L'objectiu final de l'Educació Secundària Obligatòria és l'adquisició de les competències bàsiques. Tot i això, el fet que la llengua siga al mateix temps que objecte d'aprenentatge mitjà de comunicació implica que hem de prestar una atenció especial a la competència en comunicació lingüística i al tractament de la informació i competència digital.

Per això en l'aplicació del Programa d'Educació Plurilingüe, i pel que fa a les àrees no lingüístiques s'ha de seguir els criteris següents que es faran efectius segons la temporització que es proposa:

a) Pel que fal al professorat:

Acords	Temporització
1. Utilitzar sempre la llengua prevista en el DPP. Les àrees impartides en valencià han de tindre el llibre de text en valencià.	Des de sempre
2. Les àrees impartides en LE han de tindre els materials adaptats en LE.	2012-2013
3. Emprar un nivell de llengua acurat, un registre estàndard, que és el que pertoca en àmbits formals i acadèmics.	Des de sempre
4. Tenir cura que sempre hi haja un suport textual en la llengua de l'assignatura per a qualsevol activitat docent (exercicis, treballs, visites culturals, informes...)	2011-2012
5. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació i materials de suport audiovisual en formats diversos	2011-2012
6. Tindre presents els diversos estils d'aprenentatge (visual, auditiu i <i>kinestèsic</i>) a l'hora de dissenyar les activitats i els materials didàctics.	2011-2012
7. Preveure estratègies per facilitar l'aprenentatge del lèxic específic propi de la seua matèria (vocabularis, mapes conceptuals, murals, etc.)	2011-2012
8. Preveure estratègies per facilitar l'aprenentatge de les formes textuals de la matèria.	2011-2012
9. Treballar la comprensió lectora de textos propis de l'assignatura i emprar les estratègies d'obtenció d'informació (subratllat, resum, anotacions, valoració dels elements paralingüístics, etc).	2011-2012
10. Treballar els mecanismes d'estructuració de la informació (esquema, síntesi, mapa conceptual, guió, etc.)	2011-2012
11. Treballar els mecanismes de transmissió –oral i escrita- de la informació obtinguda (definició, resposta breu, assaig, exposició, etc.)	2011-2012

12. Oferir models sobre les tasques i produccions més habituals que l'alumnat ha de produir en cada matèria.	2011-2012
13. Coordinar-se amb els departaments d'àrees lingüístiques per treballar tant el lèxic específic com les habilitats lingüístiques referides en els punts anteriors.	2011-2012
14. Coordinar-se amb els departaments d'àrees lingüístiques per compartir els criteris de presentació i correcció d'escrits i de treballs orals.	2011-2012
15. Incloure dins del pla lector del centre obres amb continguts de cada àrea de coneixement.	2011-2012
16. Integrar l'avaluació dins del procés d'ensenyament-aprenentatge perquè tinga caràcter formatiu i sumatiu.	2011-2012
17. Coordinar-se amb els departaments de llengües per decidir quins elements lingüístics s'incorporen com a criteris d'avaluació.	2011-2012
18. Promoure intercanvis amb centres estrangers i la participació en programes europeus.	2011-2012

b) Pel que fa a l'alumnat:

- 1 En cada assignatura, les produccions escrites (exercicis, treballs, exàmens...) dels alumnes han d'estar en la llengua establerta en el DPP.
- 2 En cada assignatura, les produccions orals (correcció d'exercicis, exposicions, respostes, informes...) dels alumnes han d'estar en la llengua establerta en el DPP.
- 3 Es fomentarà la participació de l'alumnat en programes europeus d'intercanvi amb centres estrangers.

C) Tractament dels alumnes que necessiten una atenció individual per motiu de la baixa competència en alguna de les llengües oficials

La presència creixent d'alumnat nouvingut és un fenomen generalitzat en els nostres centres. Un dels principals dèficits d'aquest alumnat és el desconeixement d'una o de les dues les llengües oficials. Per això cal establir un seguit d'actuacions específiques que permeten als nouvinguts adquirir la competència lingüística necessària tant en valencià com en castellà i, d'aquesta manera, accedir als continguts curriculars de les diferents àrees, interaccionar i relacionar-se amb la resta de companys i companyes, integrar-se en la societat valenciana, l'assolir els objectius lingüístics i cognitius que estableix l'ordenament legal i desenvolupar actituds positives cap al valencià.

Per això el centre adopta el següents criteris generals:

1. La fita a aconseguir en el primer any d'incorporació de l'alumne nouvingut al nostre sistema educatiu és aprendre el valencià i el castellà, més que no els continguts curriculars.
2. En cap cas, la presència d'alumnat d'incorporació tardana no ha de comportar el canvi de llengua vehicular establert en aquest disseny particular dels programes d'educació plurilingüe. Sempre que siga possible

s'intentarà adscriure l'alumnat nouvingut a grups on les llengües vehiculars siguen el castellà i el valencià.

3. Atesa la situació sociolingüística de la nostra comunitat, l'atenció específica serà en valencià i quan ja hi haja adquirit una competència comunicativa bàsica s'introduirà el castellà. (Ara bé, excepcionalment, determinades circumstàncies poden modificar aquest criteri i comportar que es faça un tractament simultani de les dues llengües o, fins i tot, que en un primer moment es comence pel castellà i, més tard, s'introduïsca el valencià).
4. L'atenció a l'alumnat nouvingut correspon a tot l'equip docent. Afecta d'una manera especial a: tutors, responsables de l'aula d'acollida i al professorat que fa atenció lingüística a aquests alumnes (en l'aula d'acollida, en reforços, en desdoblaments, etc).
5. És aconsellable que l'alumne romanga a l'aula en matèries de caire més procedimental, en què el contingut lingüístic (el domini de les habilitats comunicatives en valencià o en castellà) és menys exigent.
6. Els departaments han de preveure les adaptacions curriculars pertinents per atendre l'alumne nouvingut dins l'aula de referència. Caldrà fer potenciar tant un ús vehicular protegit, és a dir, amb materials curriculars adaptats i amb activitats que faciliten la participació de l'alumne (treball per parelles, en grups, intervencions breus i sovintejades del professor, multiplicitat d'intercanvis comunicatius) com formes de gestió de l'aula (treball independent, racons, etc) que faciliten una atenció individualitzada.
7. En canvi, se li farà una atenció específica quan és a l'aula d'acollida (o de desdoblament, reforç, o altres mesures organitzatives que adopte el centre). En aquest cas, s'optarà per potenciar els enfocaments comunicatius, més que no en els aspectes gramaticals. Si no ha estat alfabetitzat prèviament, es donarà una atenció preferent a la lectoescriptura. Cal una programació adaptada de llengua (la del nivell lllindar referida al marc europeu de referència) i també uns recursos i materials didàctics específics.
8. És aconsellable que aquests alumnes no demanen l'exempció de valencià. Per altra banda, cal valorar la llengua pròpia de l'alumne i permetre-li que l'empere per produir textos orals i escrits en determinades situacions.
9. S'avaluarà l'alumnat d'acord amb les adaptacions curriculars individuals no significatives previstes pels departaments i segons la seua progressió en el nivell lllindar de la llengua.
10. Aquesta atenció específica a l'alumnat nouvingut per baixa competència en alguna de les llengües tindrà una durada màxima de dos anys. L'equip docent juntament amb el tutor d'alumnes nouvinguts i els responsables de l'aula d'acollida determinaran quan l'alumne pot incorporar-se al grup de referència. En alguns casos caldrà continuar amb l'ús protegit durant un

període més llarg en funció del procés maduratiu de l'alumne i del seu domini de les llengües.

Totes aquestes orientacions es concretaran en el Pla d'Acollida, en el Projecte de Compensació Educativa, en el Projecte Curricular, en el Pla d'Acció Tutorial i en altres documents d'atenció a la diversitat.

D) Proporció de l'ús vehicular del valencià, del castellà i de les LE en els diferents programes, etapes, cicles, nivells i grups.

Si alguna cosa ha quedat demostrada des de la Llei d'Ús i Ensenyament del Valencià és que l'escola valenciana ha sigut l'única opció vàlida per a impartir el model d'enriquiment d'educació bilingüe que el País Valencià necessitava, i l'única capaç d'aconseguir els complexos objectius que aquest tipus d'educació ha exigit com a meta a l'acabament dels ensenyaments obligatoris. Cal dir, però, que l'assoliment d'aquests objectius, tal com preveia el seu disseny inicial, ha sigut l'èxit del Programa d'Ensenyament en Valencià i del Programa d'Immersion Lingüística, mentre que el Programa d'Incorporació Progressiva, com a conseqüència de l'escassa atenció al valencià en el seu itinerari curricular, ha aconseguit rendiments inferiors no solament en la llengua pròpia del país, sinó també, comparativament, en la resta de les àrees curriculars.

Així ho han posat de manifest totes les avaluacions dels programes que s'han realitzat en el nostre sistema educatiu, com ara la de Domènech i Zornoza (1996) de 1000 alumnes de 3r d'EGB, i les dues de l'IVECE: l'una (2000) de 1228 alumnes de 4t d'ESO i l'altra (2004) de l'alumnat d'educació infantil de 14 centres PEBE (Programa d'Educació Bilingüe Enriquit). En totes ha quedat patent la superioritat del Programa d'Ensenyament en Valencià i del Programa d'Immersion Lingüística sobre el Programa d'Incorporació Progressiva. I a més a més han posat de manifest que el valencià no és un problema en els estudis de les xiquetes i xiquets valencians sinó més aviat la condició necessària per a l'excel·lència.

Com tots podem comprovar dia a dia, el nostre entorn sociolingüístic està canviant substancialment. En efecte, la globalització econòmica i la internacionalització del treball, el desenvolupament tecnològic creixent i la

planetarització de les comunicacions han provocat, com a primeres conseqüències visibles amb repercussions en l'àmbit educatiu, una pressió social creixent perquè els alumnes i les alumnes comencen a estudiar l'anglès cada vegada més prompte, i la necessitat d'escolaritzar una quantitat cada vegada més elevada d'alumnat nouvingut, fills i filles d'immigrants, obligats a abandonar els seus llocs d'origen en cerca de millors condicions de vida.

Si no es prenen les mesures necessàries, aquesta situació pot perjudicar greument el valencià, encaixat entre una llengua dominant com ara l'anglès, convertida en llengua global, un castellà que pressiona cada vegada més per trobar el seu lloc com a llengua de poder i cultura en el concert mundial, i unes comunitats lingüístiques nouvingudes que, davant la situació sociolingüística que troben en arribar a casa nostra, no sempre accepten de bon grat la idea d'adoptar el valencià com a llengua de relació i d'educació.

Ens trobem, doncs, davant un moment crucial que exigeix respostes fermes i d'ampla volada: en l'àmbit social, aconseguir que la nostra llengua esdevinga, en un context progressivament multilingüe i multicultural, la llengua de comunicació, integració i cohesió social de la nostra àrea lingüística; i en l'àmbit educatiu, que es convertisca —juntament amb la cultura que li és pròpia— en el nucli compartit de coneixements, destreses i valors que ens caracteritzen no solament com a valencians sinó també com a membres d'una comunitat lingüística i cultural més àmplia.

Per aconseguir-ho caldrà fer evolucionar el marc d'educació bilingüe en què ens movem a hores d'ara cap a una **educació plurilingüe i intercultural**, que és la seua continuació natural, basada en el plurilingüisme additiu pel que fa a la configuració del sistema educatiu, i en la disponibilitat i optimització dels recursos humans, materials i curriculars necessaris per a la seua aplicació en els centres.

Si els programes d'educació bilingüe òptims —el Programa d'Ensenyament en Valencià i el Programa d'Immersion Lingüística— han complert fins ara els seus objectius de manera tan satisfactòria es deu sens dubte a una fonamentació rigorosa i a una aplicació il·lusionada per part dels docents amb el suport dels pares i les mares. De la mateixa manera, el model d'educació plurilingüe i intercultural que proposem ha de basar-se en la recerca més

rigorosa i les bones pràctiques en educació plurilingüe arreu del món, i ha de concitar també l'adhesió del professorat, els pares i les mares, i la comunitat educativa, que han de veure en aquest model un instrument per al creixement personal, les oportunitats professionals i la participació ciutadana de les generacions més joves. I, a més a més, un mitjà per a construir una societat autènticament valenciana, culta, competitiva i solidària.

Què entenem per educació plurilingüe i intercultural en el nostre context? És cert que no tothom té el mateix concepte sobre què és l'educació plurilingüe. Per a molts professionals que treballen en l'ensenyament de llengües estrangeres aquest tipus d'educació consisteix simplement a resoldre els problemes derivats de la incorporació d'una o dues llengües estrangeres al currículum lingüístic convencional. Per a altres, que treballen amb l'alumnat procedent de la immigració, l'educació plurilingüe fa referència als problemes que comporta la integració social i acadèmica en els centres d'aquesta població escolar. Aquestes són, a parer nostre, interpretacions més aviat restrictives i unilaterals d'un fenomen que exigeix plantejaments més globals i complexos. Des de la nostra perspectiva, l'educació plurilingüe i intercultural és un model educatiu que es proposa:

- 1- L'adquisició per part de tots els alumnes i les alumnes d'una competència plurilingüe en les llengües d'escolarització—valencià, castellà i una o dues llengües estrangeres—, una competència acadèmica elevada en les diferents àrees del currículum adquirida mitjançant l'ús vehicular de tres o més llengües, i la capacitat de conviure en una societat multilingüe i multicultural.
- 2- La potenciació de la nostra llengua i cultura tot convertint-la en el nucli organitzador del currículum, i la normalització de l'ús social, administratiu i acadèmic del valencià en el centre i el sistema educatiu.

Quins han de ser els objectius del model d'educació plurilingüe i intercultural? A partir de la definició anterior, podem concretar i ampliar els objectius del nostre model d'educació plurilingüe i intercultural adreçat a tots els nostres alumnes, que són, entre altres, els següents:

- Proporcionar als alumnes i les alumnes una competència plurilingüe que comprega el domini profund i equipotent de les dues llengües cooficials, el domini funcional de dues llengües estrangeres i el contacte enriquidor amb les llengües i cultures no curriculars però pròpies d'una part de l'alumnat.
- Convertir-los en usuaris especialment preparats per a usar totes i cada una de les llengües del repertori plurilingüe personal com a instrument per a l'adquisició, construcció i vehiculació de coneixements, per a la fruïció i la creació estètica, i per a l'anàlisi crítica i l'acció social a través del llenguatge.
- Aconseguir que adquirisquen la capacitat d'utilitzar estratègicament la seua competència plurilingüe per a la mediació en situacions en què els participants no comparteixen el mateix repertori lingüístic (interpretació, traducció), per a l'adquisició i processament d'informació, i construcció i vehiculació de coneixements a partir de fonts documentals en diferents llengües, i per a aconseguir l'èxit en la comunicació quan l'interlocutor té una competència mínima en la llengua (alternança de codi, estratègies de comunicació exolingüe, etc.).
- Proporcionar als alumnes i les alumnes el coneixement i ús de les diferents multilectoescriptures (textos multimodals o pluricodificats, hipertext, videoconferència, etc.), tecnologies (processadors de textos, bases de dades, programes gràfics, etc.), fonts d'informació i comunicació (Internet, telefonia mòbil, DVD, etc.) i aparells (mòbil, casset, càmera de vídeo, etc.).
- Fer nàixer en els alumnes i les alumnes la curiositat per les llengües, i proporcionar-los coneixements bàsics sobre què són i com funcionen, procediments senzills per a la construcció d'aquest coneixements a partir de l'observació, manipulació i comparació de les diferents llengües presents a l'aula, i una perspectiva crítica sobre com s'usen.
- Convertir els alumnes i les alumnes en aprenents de llengües estratègics i autònoms, i motivats per a aprendre durant tota la vida.
- Formar els alumnes i les alumnes per a la convivència en una societat multilingüe i multicultural, tot ajudant-los a construir-se una identitat

pròpia, i que en aquesta construcció tinga un paper important el coneixement i experiència profunds de la llengua i cultura pròpia del país del qual són ciutadans de ple dret.

- Aconseguir que tots els alumnes i les alumnes desenvolupen la seua potencialitat màxima pel que fa al rendiment lingüístic i acadèmic, i aconseguisquen la plena integració escolar i social, independentment de la seua procedència geogràfica, del nivell sociocultural de les famílies, de les competències comunicatives i experiències culturals amb què arriben al centre, i de les seues aptituds i estil d'aprenentatge.
- Convertir el valencià en el nucli configurador del currículum lingüístic i acadèmic, i en la llengua d'integració i cohesió de la comunitat educativa, normalitzar el seu ús en el funcionament administratiu, acadèmic i social, i irradiar aquest ús normal envers l'entorn del centre.
- Fer presents en el centre i en el currículum general les llengües i cultures de la immigració, i promoure la possibilitat que l'alumnat estranger puga rebre classes de la seua llengua.

El model actual d'enriquiment d'educació bilingüe. Que resultava beneficiós per als alumnes convertir-se en bilingües ha quedat demostrat ja fa temps per la recerca psicolingüística, la qual afirma que la persona bilingüe, possiblement per la intensa activitat cognitiva que suposa l'apropiació de dues llengües, adquireix una flexibilitat mental elevada, una habilitat més gran per al pensament abstracte, major capacitat per a analitzar les formes i estructures d'una llengua i una aptitud superior per al pensament divergent o creatiu. Que el model d'educació bilingüe era eficaç per a aconseguir els objectius proposats ho han demostrat totes les avaluacions del programa d'immersió i d'altres programes dissenyats i aplicats des de la perspectiva del bilingüisme additiu. Incloent-hi les avaluacions realitzades als programes d'educació bilingüe valencians citades més amunt.

És cert, però, que aquests avantatges no es presenten sempre. Perquè apareguen cal que els alumnes i les alumnes aconseguisquen un nivell elevat de competència no solament en la seua L1 sinó també en la L2. El problema es presenta, doncs, en el fet que no és el mateix adquirir una bona competència

en una llengua dominant com ara el castellà que en una llengua minoritzada comés el cas del valencià. La major presència social —especialment en els dominis formals— i la percepció per part dels parlants d'un major prestigi i valor d'ús del castellà, comporten una motivació, una pressió i una disponibilitat d'ocasions per a aprendre'l que no es dona en valencià. La solució, doncs, perquè totes dues llengües tinguin les mateixes oportunitats consisteix a compensar des de l'escola aquestes mancances en l'àmbit social. Des d'aquesta perspectiva la conclusió és clara: si realment es volen aconseguir els mateixos objectius per a les dues llengües, cal prioritzar a l'escola l'ensenyament del valencià i convertir-lo en el vehicle d'instrucció majoritari per a tots els alumnes, valencianoparlants i castellanoparlants.

A pesar del consens entre els especialistes en aquest tema, aquesta conclusió encara suscita dubtes en molts representants de la comunitat educativa. Com és possible —es pregunten— aconseguir la mateixa competència en castellà que en valencià si fem un major ús del valencià que del castellà com a llengua d'instrucció? La resposta, una vegada més, ens l'aporta la psicolingüística. Ens diu que, en realitat, la competència d'un parlant en diverses llengües té una part comuna, formada per coneixements, capacitats, habilitats i estratègies relacionades amb la lectura i escriptura i amb l'aprenentatge dels continguts de les àrees no lingüístiques, que una vegada apreses en una de les llengües ja estan disponibles per a ser represes i reutilitzades en l'altra o les altres llengües del repertori personal.

Per tant, mentre s'aprén valencià i s'usa el valencià com a llengua d'instrucció, s'aprén una part molt gran —la més exigent cognitivament— de la competència en castellà. Una part que l'alumne reprendrà, reutilitzarà i afermarà en castellà, més enllà de l'escola, en les innumbrables ocasions en les quals la comunicació social, mediàtica i institucional el pressionarà per a fer-la servir. Una pressió que obrarà escasses vegades en favor del valencià. Per això, en totes les avaluacions del PEV i PIL, a pesar de l'ús majoritari del valencià com a llengua d'instrucció, hi és generalment més elevada la competència dels alumnes en castellà que en valencià.

Dit això, i corroborat amb les enquestes pròpies, podem especificar que a l'IES Pou Clar, en l'**ESO**, el **Programa d'Ensenyament en Valencià** imparteix totes les àrees en Valencià, a excepció, és clar, de Castellà, i que aquest programa és el que se segueix majoritàriament en els grups a partir de 3r i 4t d'ESO, ja que la quasi totalitat dels alumnes el sol·liciten, encara que els llibres de text tenen la seua versió també en Castellà per a qui els puga preferir en aquesta llengua.

Pel que fa al **Programa d'Incorporació Progressiva**, es manté fins ara en 1r i 2n d'ESO per als alumnes procedents del CEIP Rafael Juan Vidal. No obstant això, ja hem indicat abans que: molts d'aquests alumnes sol·liciten el canvi al PEV en arribar al nostre IES; segons el programa lingüístic de l'escola, la proporció de l'ús del Valencià i del Castellà rebuda en l'ensenyament primari és del 50 % en cada idioma; i a partir del curs 2011-2012 sols ens n'arriba una unitat. Les àrees que impartim al nostre centre en Valencià en el PIP són: Ciències Naturals, Ciències Socials, Tecnologia, Atenció Educativa / Religió, Optatives, Educació per a la Ciutadania i Tutoria. En la resta d'Àrees es respecta la voluntat del professor per a fer la docència en una llengua o altra.

Aquesta és la distribució que, d'acord amb la normativa vigent en la qual es marca el tipus de programa a aplicar segons les zones de predomini lingüístic, hem desenvolupat fins ara sense que hi haja hagut cap objecció ni problema. Però per al curs 2011-2012, la Conselleria d'Educació, deixant de nou a banda la Llei d'Ús i Ensenyament en Valencià i no consensuant-ne cap de diferent, ja no ha tingut en compte la preinscripció en un programa o en altre, forçant-nos a establir unitats mixtes i ràtios de 33 alumnes per grup en ESO, la qual cosa posa en perill l'ensenyament en Valencià que, com s'ha demostrat, és l'únic que garanteix l'assoliment de les Competències lingüístiques en el nivell.

Per tot allò exposat anteriorment, L'IES Pou Clar garantirà que tots els alumnes de l'ESO que així ho demanen puguem cursar els seus estudis en Valencià durant tota la Secundària Obligatòria.

Pel que fa al **Batxillerat**, des de la seua impartició al centre s'ha seguit també el **PEV** en totes les àrees, excepte Castellà, amb excel·lents resultats

que es comproven any rere any amb les notes i mitjanes de les Proves d'Accés a la Universitat.

En relació a la **Formació Professional**, el programa establert és el d'**Incorporació Progressiva**. Tots els professors i professores valencianoparlants, que són la majoria, utilitzen el Valencià a les seues classes, excepte en un grup de primer de Grua Mitjà on hi ha dos alumnes que acaben d'arribar d'altres Comunitats Autònomes i encara no entenen molt bé la nostra llengua. Quant a la llengua dels materials emprats, s'observa que si hi ha disponibilitat de textos en Valencià, aquesta és la llengua usada, però malauradament encara s'aprecia una manca de normalització lingüística en moltes àrees tècniques dels Cicles Formatius.

Respecte a l'ús vehicular de les **Llengües Estrangeres (LE)**, i concretament de l'Anglès, en els programes i grups diversos, a més de tot el que s'ha dit anteriorment sobre el model d'educació plurilingüe, cal afegir que, per una banda, són pocs els professors que actualment tenen la capacitat per a desenvolupar el seu Currículum en Anglès, i per altra, això suposa una dificultat afegida a l'exercici de la docència tenint en compte que és molt difícil assolir un nivell de competència en Anglès que permeta la utilització de la llengua estrangera amb una fluïdesa i un rigor estàndard adequat per al nivell. Eixa manca de correcció estricta i d'un grau de formalitat escaient s'observa fins i tot en l'ús de la nostra llengua per part d'alguns membres del personal docent, per la qual cosa cal fer un esforç continu de conscienciació i actualització idiomàtica amb la intenció de no deixar-se arrossegar per la tendenciositat cap a la interferència i la substitució lingüística pel Castellà. I si això passa amb el Valencià, és molt difícil poder garantir que no passe amb l'Anglès, a més de la càrrega afegida per aquest Departament de LE, que ha d'assumir hores no comptades com a lectives en tasques d'assessorament i coordinació.

Des de l'IES Pou Clar considerem que caldran uns anys de preparació i reciclatge, a més de molta voluntarietat, per anar introduint a poc a poc la LE com a vehicular en els currículums d'altres assignatures, sense que això supose cap tipus de discriminació en recursos per part de la Conselleria respecte d'altres centres que puguen fer-ho més ràpidament perquè disposen

de docents realment competents en Anglès (o en altres llengües estrangeres). No obstant això, el nostre institut està compromès en l'estimulació de l'aprenentatge de la llengua de Shakespeare per part dels professionals acreditats i amb reconeixement lectiu, mitjançant l'augment de l'oferta d'optativitat en Anglès pràctic, de desdoblaments de l'assignatura en tots els nivells, la realització d'intercanvis lingüístics i altres activitats complementàries.

E) Previsió del centre sobre la distribució del professorat d'acord amb els diferents nivells de formació lingüísticotècnica i la seua competència comunicativa en les llengües curriculars.

El professorat és l'element clau perquè els programes d'educació plurilingüe funcionen correctament i s'assolisquen els objectius lingüístics de l'etapa educativa. Això fa que la planificació lingüística del centre depenga, en darrer terme, de les possibilitats de cada departament i dels acords que s'hi han de prendre.

Per la seua banda, el centre adopta com a criteri l'exigència de la titulació i competència adient en valencià per al professorat definitiu i el no definitiu que s'hi incorpora pel procés d'adjudicació, per comissions de serveis, expectativa de destí, desplaçats o substitucions.

F) Indicació de les necessitats específiques que l'aplicació del programa puga ocasionar perquè siguen incorporades, si són de la seua competència, a l'Assessoria Didàctica de Valencià.

L'Assessoria Didàctica de Valencià oferirà suport als centres sobre els aspectes recollits en aquest disseny particular.

Per la seua banda, el Centre informa al conjunt de la comunitat educativa –i de forma més específica, al professorat– dels aspectes més importants d'aquest document.

Aprovat pel Consell Escolar amb data 29 de juny de 2011.

El President del Consell Escolar

Miquel Vanyó Gironés.

ANNEXOS

PRESENTACIÓ DE TREBALLS ESCRITS

Recordarem unes qüestions que, encara que semblen òbvies, els alumnes han de seguir necessàriament:

1. REDACCIONS.

Cal recordar que han de:

- Presentar-les en un full en blanc, amb bolígraf.
- Posar el nom, cognoms, grup i títol de la redacció.
- Seguir els criteris per a qualsevol escrit: marges, paràgrafs, sagnat...

2. EXÀMENS.

Tindre en compte que els exàmens són un document oficial, i per tant, no es pot oblidar:

- Posar el nom, cognoms i grup.
- Escriure sempre amb bolígraf i lletra clara.
- Redactar amb un llenguatge formal, com a text expositiu (argumentatiu).

3. TREBALLS.

En la presentació de treballs, s'han de seguir les indicacions incloses en la fotocòpia específica sobre treballs. No obstant això, no es pot oblidar una sèrie d'elements bàsics i comuns a tots els tipus de textos:

- Nom, cognoms, curs, títol del treball.
- Marges, paràgrafs, sagnats, bibliografia...

CRITERIS PER A L'ELABORACIÓ D'ESCRITS

1. ASPECTES PREVIS

- a. Escriviu en fulls en blanc.
- b. Escriviu per una cara
- c. Useu bolígraf blau o negre. Llapis, no.
- d. Feu mínim ús del corrector.
- e. Lliureu l'escrit grapat a l'extrem superior esquerre
- f. Es recollirà en data convinguda.

2. ESTRUCTURA

- a. A la primera pàgina poseu el títol (amb proporcions adequades, no ha de superar $\frac{1}{4}$ del full) i les dades completes (cognoms i nom, curs i grup).
- b. Heu de fer un índex.
- c. Cal que numereu les pàgines.
- d. La bibliografia s'ha de contemplar al final.

COGNOMS EN VERSALETA, Nom en rodona, *títol de l'obra en cursiva* o subratllat si és un treball manuscrit. Editorial, ciutat i any en què s'ha editat en rodona. Exemple:

MAS, Josep V., *Curs pràctic de valencià. Grau Superior*. Edicions del Bullent, Picanya (2002).

CONSULTES EN LÍNIA:

AUTOR. *Títol* [En línia]. Edició o versió. Lloc de publicació: editorial o distribuïdora, any de publicació.

<adreça web> [Consulta:]

Exemple:

EUROPEAN COMMISSION. TRANSLATION SERVICE. Eurodicautom [En línia]. [S.I.]:

European Commission, 2004.

<<http://europa.eu.int/eurodicautom/Controller>> [Consulta: 22 setembre 2006]

- e) S'han de guardar els marges als quatre costats del foli (caixa d'escriptura)

3. FORMAT.

- a. Feu servir el sagnat o el doble espai en els canvis de paràgraf.
- b. La cal·ligrafia ha de ser entenedora.
- c. Si el treball és a ordinador, useu ARIAL 12 o equivalent.
- d. Heu de fer un ús correcte del subratllat, la negreta, etc.
- e. Justifiqueu.

En el cas que no se seguisquen estos criteris s'haurà de tornar a presentar el treball o descomptar fins a un punt en exàmens, redaccions... (0'2 per aspecte: títol, marges, sagnat, paràgrafs i citacions).

EL QUADERN DE CLASSE.-

Aquestes indicacions per a organitzar el teu quadern pots utilitzar-les en les distintes assignatures i t'ajudaran a millorar el rendiment en l'estudi. No obstant això hi ha algunes matèries que requereixen unes altres formes específiques d'organització i per a això hauràs d'atendre a les indicacions que et done el professor/a de l'assignatura corresponent.

* **El quadern que utilitzes ha de tindre la possibilitat d'incloure-hi fulls** (és molt pràctic que siga un quadern d'anelles o una carpeta-arxivador amb separacions) perquè de vegades hauràs d'afegir als apunts uns altres fulls que et lliure el professor/a o que tu hages aconseguit pels teus propis mitjans. Per aquest mateix motiu et convé usar un quadern de grandària foli. Si és un quadern "tancat" aqueixos fulls solts hauries d'integrar-los apegant-los (o grapant-los) en els fulls següents.

* **Posa el teu nom, el grup a què pertanys i el nom de l'assignatura en el primer full del quadern** (o de l'apartat de l'assignatura si és un quadern d'anelles compartit amb altres assignatures); si se't perd, qui el trobe podrà tornar-te'l fàcilment.

* **Comença en un full nou cada tema o lliçó perquè forme un apartat, i inclou-hi els apunts, els exercicis que s'hi referesquen i els fulls que et lliure el professor/a.** Açò t'ajudarà a estudiar ja que tindràs integrat tot el que tracte del mateix tema i no tindràs cada cosa en un lloc diferent.

* **Indica el número i el títol de la lliçó o del tema quan comence aqueixa lliçó o aqueix tema:** així sabràs per quina part del programa vas i a quina part del llibre es refereix (si tens llibre de text).

* **El primer full de cada tema o lliçó podria tindre un índex dels continguts d'aqueix capítol.** L'índex consisteix en l'enumeració breu (únicament els títols) de les parts que té el tema. Quan veges l'índex et faràs una idea ràpida de les parts que té aqueix tema, per on vas i què et falta. Hauria d'incloure un esquema-resum dels conceptes treballats.

* **Indica de forma assenyalada el dia que comences a prendre apunts cada jornada**: d'aquesta manera podràs saber el que s'ha fet a classe cada dia i completar-ho si un dia no has pogut assistir.

* **Has d'escriure els apunts amb tinta** (bolígraf, retolador,...); procura no utilitzar el llapis habitualment, només de forma extraordinària i provisional, quan no estigues segur de quelcom. Si escrius alguna cosa en llapis hauràs de passar-ho a bolígraf com més prompte millor. Recorda que el roig és per a corregir.

* **Quan t'hauràs equivocat en quelcom pots ratllar-ho de forma senzilla i indicar la dada nova a continuació (o davall)**. Si utilitzes algun corrector (com típex) has de fer-ho en xicotetes quantitats i discretament per a no fer grans esborradures. **Igualment has de respectar els marges del full**; aquests consisteixen en un xicotet espai en la part superior, inferior, esquerra i dreta del full perquè el contingut no et quede estret.

* **Els apunts no han de tindre les paraules textuais del professor/a o del llibre sinó que has d'entendre el contingut i anotar-lo de forma breu amb les teues pròpies paraules**. Si el professor/a fa esquemes, dibuixos o croquis en la pissarra segons va explicant no et conformes de copiar aqueixos esquemes, dibuixos o croquis perquè aquests solen ser un resum i quan tu estudies pel teu compte no recordaràs les explicacions que va donar el professor/a d'aqueixos esquemes.

* **Revisa a casa (o quan estudies) els apunts que has agafat i comprova si hi ha quelcom que no entens o que et falta**. En aqueix cas, completa-ho amb els apunts d'un altre company o pregunta al professor/a l'endemà perquè si el que tens copiat no té sentit o està incomplet, quan estudies, no podràs entendre-ho. És molt interessant que realitzes un esquema de tot el tema en finalitzar-lo perquè el que has d'estudiar de memòria són les idees que hi ha en ell, i mai les paraules textuais: es tracta que entengues el que estudies i t'ho sàpies; no que aprengues de memòria les paraules que has anotat sense entendre el seu significat.

* **També has de revisar l'ortografia, accentuació, puntuació i redacció dels apunts consultant en el diccionari aquelles paraules de les quals no estigues segur com s'escriuen**. A classe pots preguntar al professor/a de l'assignatura quan estiga explicant els dubtes que tingues en aquest sentit i així agafaràs més correctament els apunts.

* **Al final de cada tema o lliçó pots incloure un full titulat "Vocabulari"** i incloure-hi les paraules específiques del tema i aquelles altres que vages aprenent. Cada paraula ha de tindre una breu explicació del seu significat igual

que apareix en els diccionaris però no has de posar les expressions o comentaris dels llibres sinó expressar-ho correctament, amb les teues pròpies paraules. (Aquest vocabulari pot anar, si el professor/a així t'ho indica, al final del quadern en comptes de posar un full al final de cada apartat o lliçó.)

* Igualment **pots incloure al final de cada apartat o lliçó** (també podria anar al final del quadern) **un full en què anotes les faltes d'ortografia més comunes** que tens, les que et corregeix el professor/a o les paraules dubtoses. Has d'escriure la paraula correctament, no amb l'error ortogràfic ja que el que es fixa en la ment és el que es veu. De tant en tant i sobretot abans dels exàmens has de repassar aqueixes paraules per a no tornar a equivocar-te.

* Quan s'haurà acabat un tema i tindràs tots els fulls ordenats (apunts de classe, uns altres fulls lliurats pel professor/a i exercicis) **és útil enumerar les pàgines en un extrem** per si se't descol·loquen. No obstant això, per si tens necessitat d'incloure en algun moment nous fulls en aqueix apartat, convindria que els fulls de cada tema o lliçó tingueren numeració independent començant des de la 1a pàgina en cada un i així no hauràs de canviar la numeració de les pàgines següents.

* **Recorda que el quadern ha d'estar a punt en tot moment**, és a dir, ha d'estar **ordenat** (els fulls en l'ordre que corresponga), **complet** (tots els apunts, exercicis i altres fulls relacionats) i **corregit** (els exercicis revisats, els possibles errors, l'ortografia,...).

Font: Eduardo Sánchez Alonso (I.E.S. María Zambrano, Leganés. Madrid), adaptada als nivells de l'alumnat d'ESO.

2n CICLE, EXEMPLE DE TREBALL

A. PORTADA:	<i>L'ÀNGEL DE SAFRI</i> <i>HILARY MCKAY</i>
ALUMNE:	<i>JOAN TORRES, 3r ESO B, Núm 15</i>
B. DESENVOLUPAMENT:	
- BIOGRAFIA DEL AUTOR:	<i>Hilary McKay (1959, Lincolnshire, Anglaterra) va estudiar botànica i zoologia a la Universitat de St. Andrews, i va treballar com a tècnica en un laboratori, fins que ho va deixar per la literatura -hi novel·les, relats curts i llibres il·lustrats.</i>
- OBRA (DESCRIPCIÓ)	<i>L'ÀNGEL DE SAFRI</i> <i>Autora: Hilary Mckay</i> <i>Edicions Bromera / Alzira, 2004</i> <i>Col·lecció: «ESFERA», núm. 2</i>
- RESUM	<i>Els membres de la família Casson són molt peculiars. Els pares, Eve i Bill, són artistes, però mentre que la mare conviu amb els seus fills en la Casa del Plàtan –un lloc absolutament caòtic com la mateixa Eve–, el pare s'allunya sis dies per setmana de la realitat i viu en un modern apartament a Londres una vida «d'artista», sense xiquets escandalosos ni preocupacions domèstiques....</i>
- TEMA	<i>Els temes principals de L'àngel de Safri són la solidaritat i l'amor fraternal.</i>
- ESTRUCTURA:	<i>Analitza L'àngel de Safri, indica les pàgines en què comencen i acaben les parts de l'obra i redacta un resum de les parts de la narració.</i>
	<i>Classifica aquests personatges en principals i secundaris: Cad; Rosa; Bill; Sarah; Senyor Warbeck;</i>

-PERSONATGES:	<i>Senyora Warbeck i Michael.</i>
- NARRADOR	<i>Localitza i copia un fragment narratiu de L'àngel de Safri, i indica qui és el narrador. Justifica la resposta, assenyalant la persona i el temps verbal que s'hi utilitza.</i>
-L'ESTIL	<i>En aquest cas, l'autora ha utilitzat un llenguatge ràpid i àgil, en el qual predomina la narració dels fets molt per damunt de la descripció dels personatges. No obstant això, aquests posseeixen característiques molt concretes..</i>
C. CONCLUSIÓ: OPINIÓ PERSONAL	<i>I per a finalitzar aquest treball vaig a expressar la meua opinió sobre aquesta obra...</i>
D.BIBLIOGRAFIA	<i>Llibre de lectura i diccionaris emprats</i>